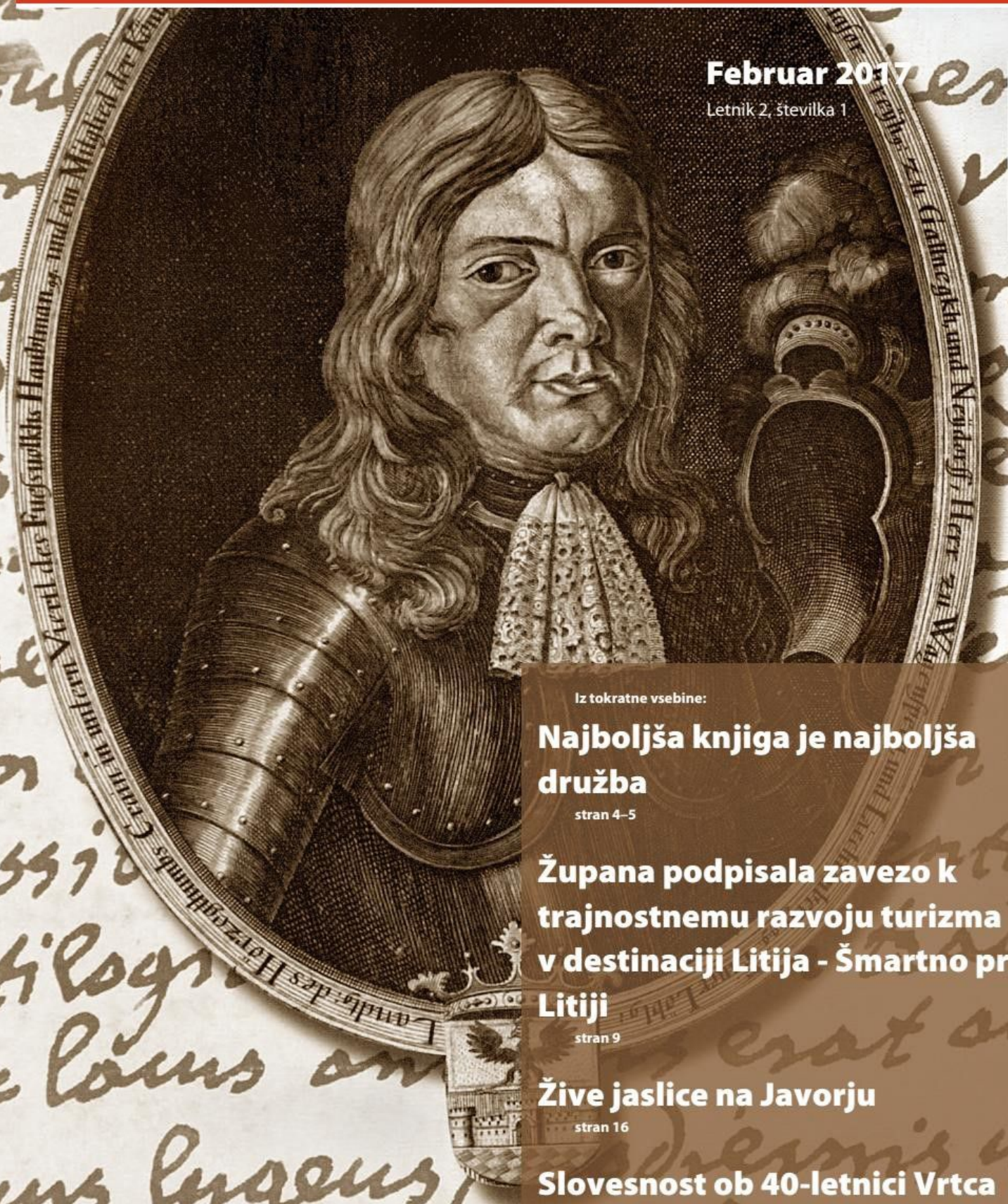
Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Februar 2017

Letnik 2, številka 1

ISSN 2463-8579

Iz tokratne vsebine:

Najboljša knjiga je najboljša družba
stran 4–5

Župana podpisala zavezo k trajnostnemu razvoju turizma v destinaciji Litija - Šmartno pri Litiji
stran 9

Žive jaslice na Javorju
stran 16

Slovesnost ob 40-letnici Vrtca Ciciban v Šmartnem
stran 17

Kultura nas navdihuje

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

V mesecu februarju smo tako kot vsako leto ob obletnici smrti dr. Franceta Prešerna obeležili osrednji slovenski kulturni praznik. Na državni ravni so v spomin na našega največjega pesnika potekale svečane proslave, ki so se jim pridružile številne lokalne prireditve. V uredništvu Krajevnih novic smo se odločili, da izkoristimo to priložnost in februarsko številko tudi tokrat posvetimo domačim kulturnim ustvarjalcem. Kultura namreč predstavlja enega od temeljev narodne identitete, obenem pa nam pomaga krepiti zavest pripadnosti lokalnemu okolju.

S ponosom lahko ugotovimo, da med nami živi in deluje cela vrsta posameznikov in društev, ki pomembno prispevajo k dogajanju v naši skupnosti in so nepogrešljiv del vsake občinske prireditve. Prav je tudi, da se ob tem prazniku spomnimo pokojnih šmarskih rojakov in njihovega prispevka v zakladnico slovenske kulture. V želji, da bi bila februarska številka časopisa resnično kulturno obarvana, smo za naslovno sliko izbrali portret našega slavnega polihistorja Janeza Vajkarda Valvasorja, ki je imel prek svojega monumentalnega dela Slava vojvodine Kranjske velik vpliv na Prešerna, k intervjuju pa smo povabili gospo Andrejo Štuhec, direktorico Knjižnice Litija, ki že vrsto let uspešno vodi eno od osrednjih kulturno-izobraževalnih ustanov v našem okolju.

Krajevne novice so v decembru stopile v drugo leto svojega izhajanja. V uredništvu smo zelo ponosni na prehojeno pot in zadovoljni z opravljenim delom, saj je časopis presegel vsa naša celo najbolj optimistična pričakovanja. Glasilo je med našimi bralkami in bralci naletelo na zelo pozitiven odziv, zato smo se odločili, da bo namesto dosedanjih šest letno izšlo osem številk, nekoliko pa se bo spremenila tudi frekvenca izhajanja. Občani boste odslej prejeli časopis v vaše poštne nabiralnike v februarju, aprilu, maju in juniju, nato pa po poletnem premoru v septembru, oktobru, novembru in decembru. V uredniškem odboru pričakujemo, da nam bo na ta način uspelo bolje pokrivati aktualnost dogodkov in obenem zagotoviti dovolj prostora za vse prispevke, ki nam jih naši avtorji tako vestno pošiljate.

Še vedno velja povabilo, da ste k pisanju člankov vabljeni vsi zainteresirani in da tako aktivno sodelujete pri nastajanju glasila. Veseli bomo tudi vaših fotografij, ki bodo popestrile podobo vaših prispevkov in naslovne strani časopisa. Čeprav sta za nami že mesec in pol novega koledarskega leta, vam želim v imenu uredništva Krajevnih novic srečno in uspešno leto 2017.

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla aprila 2017, pričakujemo najkasneje do ponedeljka, 20. 3. 2017, na elektronski naslov uredništva: urednistvo@krajevne-novice.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani občine.

Izdajatelj:
Občina Šmartno pri Litiji

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, France Vidic, Sašo Goršek, Domen Merzel in Matjaž Hostnik

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Janez Vajkard Valvasor (1641–1693)

Foto:
Arhiv JZB

Prelom in priprava za tisk:
Biroservis – Mlakar Gorazd s. p., Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Dodatna pojasnila o Zakonu o dimnikarskih storitvah, ki je stopil v veljavo s 1. 1. 2017

Avtor članka: mag. Marko Doblekar, načelnik

Kdaj lahko izberem dimnikarsko družbo in kakšne so dolžnosti uporabnika?
To določa zakon, ki pravi, da uporabnik dimnikarskih storitev s seznama dimnikarskih družb, objavljenega **na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor**, najkasneje do 30. junija 2017, izbere dimnikarsko družbo za opravljanje dimnikarskih storitev na svoji mali kurilni napravi za obdobje najmanj 12 mesecev. V primeru, **da uporabnik ne izbere dimnikarske družbe do 30. junija 2017**, se šteje, da je izbral izvajalca, ki je na dan 31. decembra 2016 opravljal obvezno državno gospodarsko javno službo izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom na območju, na katerem se nahaja njegova mala kurilna naprava, pod pogojem, da je ta izvajalec pridobil dovoljenje za opravljanje dimnikarskih storitev. To pomeni, da v primeru neizbire (če uporabnik ne izbere dimnikarske družbe do 30. 6. 2017) **za uporabnika od 1. 7. 2017 do 30. 6. 2018 izvaja dimnikarske storitve dosedanji koncesionar**, če izpolnjuje z zakonom predpisane pogoje. To pomeni, da ima družba dovoljenje in da za to družbo dela dimnikar z licenco. **Uporabnik ima dolžnost, da zagotovi opravljanje potrebnih storitev za oskrbovanje lastne kurilne naprave.** Do sprejema novega podzakonskega predpisa, ki bo urejal vsebino in način izvajanja dimnikarskih storitev ter potrebno pogostost oskrbovanja, veljajo glede pogostosti in obsega storitev aktualni predpisi.

Kako je z zaračunavanjem cen dimnikarskih storitev?
Zakon o dimnikarskih storitvah predvideva **določanje zgolj najvišjih dovoljenih cen**, dejanske cene storitev pa so lahko predmet dogovora med dimnikarsko družbo in uporabnikom. Zakon predvideva sprejem podzakonskih predpisov, ki bodo določile urne postavke ter časovne normative za posamezne dele, ki jih mora vlada oz. minister za okolje sprejeti v roku šestih mesecev od uveljavitve zakona, torej najkasneje do 19. 5. 2017.
Do sprejema omenjenih predpisov pa se znesek za izvedene dimnikarske storitve oblikuje kot zmnožek cene izvajanja dimnikarskih storitev in dejanskega števila časovnih enot dela dimnikarskih storitev pri uporabniku dimnikarskih storitev, ki se mu, **kadar je uporabnik dimnikarskih storitev oddaljen več kot 25 kilometrov od sedeža** dimnikarske družbe, prištejejo potni stroški največ v višini 0,25 € na kilometer za vsak kilometer nad 25 kilometri.
Najvišja dovoljena cena brez davka na dodano vrednost za izvajanje dimnikarskih storitev je v tem obdobju **25,20 € na uro** dela dimnikarskih storitev pri uporabniku dimnikarskih storitev.

Kulturni dom Šmartno upravlja Javni zavod Bogenšperk

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

Občina Šmartno pri Litiji je s 1. 1. 2017 Javnemu zavodu Bogenšperk zaupala v upravljanje kulturni dom v Šmartnem pri Litiji. V skladu z dogovorom z Občino bo Javni zavod Bogenšperk skrbel za urejenost in obratovanje kulturnega doma. Za uporabnike kulturnega doma se z novo ureditvijo ni kaj dosti spremenilo, saj postopki za rezervacijo in najem prostorov še vedno potekajo pod okriljem Občine in v skladu s Pravilnikom o uporabi Kulturnega doma Šmartno in inventarja, ki je objavljen na spletni strani Občine.

Veselimo se uspešnega sodelovanja ter prihajajočih kulturnih dogodkov, ki so v letnem koledarju prireditev objavljeni na spletni strani Občine in v avli kulturnega doma.

Javni razpisi Občine Šmartno pri Litiji – OBVESTILA

Občina Šmartno pri Litiji obvešča, da je na uradni spletni strani http://smartno-litija.si/za-obcane/javni-razpisi-natecaji-narocila-drazbe-pozivi-in-namere/ objavljen **Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini Šmartno pri Litiji v letu 2017**.

Rok za prijavo je 28. 2. 2017.

Rastem s knjigo

Avtorica članka: Simona Podlogar

Knjižnica Litija vsako leto v sklopu projekta Rastem s knjigo, ki ga izvaja skupaj z Javno agencijo za knjigo RS in v sodelovanju s krajevnimi šolami, organizira srečanje z avtorjem, ki je povezan z našim krajem.

Letos so imeli šmarski sedmošolci na kulturnem dnevu, ki je bil 25. 11. 2016, priložnost sodelovati v pogovoru z gospodom Miranom Juvančičem, ki ga je vodila knjižničarka, gospa Aleksandra Mavretič. Miran Juvančič je svetovni popotnik, ki je v sedlu motocikla skupaj z ženo prepotoval vse kontinente naše Zemlje razen Afrike. Septembra se je vrnil s trimesečnega potepanja po Aljaski, Kanadi in Severni Ameriki. O zanimivih dogodivščinah, ki se jih je v letih potovanj nabralo zares veliko, je napisal tri knjige. Vsaj delček tega so bili deležni tudi učenci, ki so z zanimanjem poslušali pogovor, podprt s fotografijami.
Zadnji del kulturnega dne so namenili obravnavi knjige, ki so jo prebrali za domače branje, pred tem pa so v sklopu nacionalnega interesa spodbujanja bralne kulture v dar prejeli mladinsko leposlovno delo, v letošnjem letu je bila to knjiga Vinka Möderndorferja, Kit na plaži.

Najboljša knjiga je najboljša družba

ali

»če ne beremo, nismo nič na boljšem od tistih, ki ne znajo« – *povzeto po Marku Twainu.*

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

»Najboljša knjiga je najboljša družba« je nekoč dejal britanski državnik lord Chesterfield, in ker v mesecu februarju obeležujemo slovenski kulturni praznik, smo se v uredništvu Krajevnih novic odločili, da k tokratnemu pogovoru povabimo gospo Andrejo Štuhec, direktorico Knjižnice Litija, ki že vrsto let uspešno vodi eno od osrednjih kulturno-izobraževalnih ustanov v našem domačem okolju.

Gospa Andreja, v imenu uredništva se vam želim najprej zahvaliti, da ste se tako prijazno odzvali našemu vabilu na pogovor. Prepričan sem, da vas velika večina naših občanov že dobro pozna, saj ste nepogrešljiv del vsake kulturne prireditve v naši občini, na katerih sodelujete kot organizatorka ali pa kot povezovalka programa. Vseeno vas prosim, če se lahko za začetek našim bralcem kratko predstavite.

O sebi je sicer težko govoriti, po drugi strani pa je to tudi izziv. Ljudje me gotovo prepoznavajo kot spremljevalko in hvaležno prejemnico kulturnih vsebin in dogajanja v našem okolju. V bistvu me je to področje vedno pritegovalo, ob izbiri študija (novinarstvo na Fakulteti za družbene vede) sem rada posegala po vsebinah, ki so dišale po kulturi: antropologija, primerjalna religiologija in podobno. Ko sem se znašla še v areni javnega pojavljanja v lokalnih medijih, se je po diplomi nekako zgodila še zaposlitev v splošni knjižnici … Takrat presenetljivo, saj sem bila prepričana, da me čaka poklicna kariera v medijih, predvsem radio je bil nadvse mikaven … Danes se mi zdi edino logično, da sem pod okriljem knjižnice gradila svojo identiteto in osebnost …

Že vrsto let uspešno vodite Knjižnico Litija, ki s svojimi bogatimi dejavnostmi pomembno prispeva k dogajanju v naši občini. Kdaj ste prevzeli mesto direktorice in kateri dogodki so najbolj zaznamovali vaše dosedanje delo?

V Knjižnici Litija sem se zaposlila v letu 1998, vodim pa jo od 2007. Danes vidim, da sem pričela precej zelena, čeprav mi je direktorica Joža Ocepek pred upokojitvijo puščala veliko priprtih oken in vrat in s tem možnosti za zorenje, nabiranje izkušenj. Z njo sem izredno lepo sodelovala in se dopolnjevala, zato še vedno cenim njene nasvete. Že v začetku leta 2007 sem se soočila z velikim izzivom: odprtjem prenovljene krajevne knjižnice v Šmartnem. Ta dosežek je nedvomno krona dolgoletnim prizadevanjem moje predhodnice in šmarske občine. To je bil velik premik v naši knjižnični mreži – seveda poleg obsežne adaptacije osrednje knjižnice v Litiji (zaključek 2002). Ponosna sem tudi na ustanovitev Univerze za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno, ki je po dveh letih delovanja pri knjižnici zaživela kot samostojno društvo in danes predstavlja skupino povezanih in izredno ustvarjalnih posameznikov, ki bogatijo življenje lokalne skupnosti.

Iskreno povem, da me zaznamujejo predvsem ustvarjalni in modri ljudje, ki jih srečujem pri svojem delu. Ti so resnično najboljši del mojega dela … in res jih je bilo veliko!

Knjižnica nedvomno velja za eno od osrednjih javnih kulturno-izobraževalnih ustanov, njena dejavnost pa še zdaleč ni omejena samo na izposojo knjig, temveč se intenzivno posvečate tudi raziskovanju lokalne zgodovine in pomembnih posameznikov. V zadnjih letih ste uspešno izpeljali kar nekaj projektov, pri čemer velja izpostaviti predvsem Spletni biografski leksikon osrednje Slovenije, praznovanje 140. obletnice narodne čitalnice v Šmartnem pri Litiji in Zgodbe šmarskih hiš. Ali nam lahko poveste kaj več o tem?

Do novih vsebinskih področij delovanja največkrat pride zaradi vrzeli, ki jih občutimo. Obletnice smo v knjižnici od nekdaj obeleževali – ne le svojih, stanovskih, pač pa nekako vse v lokalni skupnosti in na nacionalni ravni, ki so pomembne za zavedanje, pripadnost in kulturo. In te prakse se držimo še danes: menim, da gremo v sodelovanju ter povezovanju z društvi in institucijami le še širše, globlje. Če zaznamo, da se kakšnega dogodka, osebe ne bo spomnil nekdo drug, je navadno knjižnica tista z »nastavljenim lončkom«. A na srečo vedno najdemo partnerje, sodelujoče in svoje ideje širimo, razvijamo …

Pri leksikonu Obrazi srca Slovenije smo že zbrano gradivo o osebnostih pričeli vnašati na splet in tako omogočati uporabnikom seznanjanje z osebnostmi, ki so bile pomembne za naše kraje. Projekt smo aktualizirali in dodali še aktivne posameznike, tako da proces ni nikoli dokončan. Spletne biografske leksikone oblikujejo večje območne knjižnice, a Litija s Šmartnim je sredi Slovenije ostala »neuvrščena«: nismo pri Dolenjcih, nismo pri Gorenjcih, nismo pri Notranjcih – niti kje drugje. Sredi Slovenije si je litijska knjižnica zamislila in tudi postavila Obraze Srca Slovenije. Ključna je bila finančna podpora domače Občine Šmartno pri Litiji, znamka Srce Slovenije pa nam je bila tudi takoj »pri srcu«.

Razveselila nas je pozornost šmarskih občinskih svetnikov, ko smo jim predstavili projekt Zgodbe šmarskih hiš (2015).

Podobno je bilo pri Zgodbah šmarskih hiš, pri katerih smo želeli ohraniti dediščino spominov, povezanih s hišami, objekti. Morda je bil pri projektu tvoren celo moj lastni primanjkljaj, saj sem Šmartno premalo poznala, domača hišna imena pa so zvenela tako skrivnostno in so kar vabila, da jih raziščemo … Hiše, njihovi prebivalci in lastniki imajo čudovite zgodbe in odkrili smo, da jih radi razkrijejo tistim, ki jih zanima dediščina in utrip domačega kraja. Pri projektu so nosile ključno vlogo kolegice, domačinke, ki so te zgodbe raziskovale.

Projekt Zgodbe šmarskih hiš je zasnovan tako, da se nenehno dopolnjuje in raste, naši bralci pa mu bodo lahko sledili tudi v našem časopisu, kjer mu bomo namenili prostor v zadnji rubriki Drobtinice šmarske preteklosti. Kakšni so načrti za delo na tem projektu v prihodnje? Ali ga imate namen razširiti na celotno občino?

Zgodbe šmarskih hiš želimo nadaljevati, odkrivati nove, hkrati pa obstoječe preliti na splet, torej digitalizirati. Seveda bomo najprej poskrbeli za primerna dovoljenja in avtorska soglasja. Se pa izzivi z dediščino in njeno izpovednostjo porajajo na širšem področju. Knjižnica naj bi se prvenstveno ukvarjala s pisno dediščino, vendar pa nas odnaša tudi na druga področja – nekaj diši po sodelovanju z Etnološkim društvom Jurija Humarja na Primskovem, kjer lepo uspeva Rastoča knjiga in kjer so zelo skrbni do svoje dediščine.

Kako bi ocenili sodelovanje knjižnice z lokalno skupnostjo?

V danih okoliščinah nam namenja zadovoljivo mero posluha. Seveda smo v knjižnicah vedno zelo uvidevni in tolerantni (nikoli preglasni), zato morda med zadnjimi pridemo do svojega kosa »pogače«. Se pa na obeh straneh zavedamo vzajemnosti, zato je naš dialog vedno kulturen, spoštljiv. Bomo pa nenehno opozarjali na razvoj knjižnične stroke, na bralca in obiskovalca, ki mu je potrebno ponuditi raznovrstnih izzivov – predvsem pa dovolj novitet v knjižnici.

Kakšni so načrti za razvoj knjižnice v prihodnosti? Se morda pripravljate na izvedbo novih projektov?

Projekte seveda delimo na več vrst: nenehno imamo v teku tiste za spodbujanje bralne kulture. Nekateri so ciklični, drugi enkratni, tretje si »izmišljamo« sproti, glede na trend, potrebe. Gotovo nas in lokalno skupnost v bližnji prihodnosti čaka večji izziv v energetski sanaciji hiše

na Staretovem trgu 12, kjer v srcu kraja želimo še naprej skrbeti, da bi se obiskovalci počutili prijetno, kot v dnevni sobi kraja.

Kakšen trend branja in izposojanja knjig beležite? Ali menite, da je branje knjig v upadu tudi zaradi lažje dostopnosti knjig v elektronski obliki?

Upadanje branja ni vezano na knjigo kot fizični medij, pač pa je to širši družbeni fenomen. Beremo plitvo, krajša besedila, gre za zgoščenost in kratkost napisanega. Dokazano je, da se zato naša bralna oz. miselna koncentracija izgublja, zato se spreminja tudi način delovanja naših možganov, ki jih na poseben način stimulira prav poglobljeno, intenzivno branje.

Branje pravzaprav ne upada zaradi e-knjig, čeprav knjižnice ponujamo izposojo e-knjig. Branja je manj zaradi privlačnosti in lahkotnosti elektronskih vsebin, ki ne zahtevajo poglobljene pozornosti, knjige pa jo na drugi strani terjajo. Menim, da gre za osebno odločitev, kako si bomo razporedili (prosti) čas: bomo gledali televizijo, uporabljali telefone in računalnike ali morda brali?

V anketah o branju velikokrat dobimo odgovore, da za branje ni časa. Ne gre za vprašanje časa, gre za odločitev za branje. Škoda, da so nekateri pozabili, kako lepi so občutki ob prebiranju dobrih besedil …, še večja je škoda, da jih nekateri niso nikoli doživeli.

8. februarja smo obeležili Prešernov dan, ki velja za osrednji slovenski kulturni praznik. Kako ste ga praznovali v Knjižnici Litija?

Knjižnica Litija je vpeta med dve lokalni skupnosti, litijsko in šmarsko. Tako imamo navadno dve slovesnosti – tudi letos je bilo tako – potem pa še sami pripravimo nekakšen poklon kulturi. Letos smo v Šmartno v mesecu kulture povabili dr. Zvoneta Žigona, ki nam bo s potopisnim predavanjem o svojem bivanju med Inuiti v Kanadi prikazal drugačne poglede na kulturo. V snidenju z njim bomo spoznali moderno misijonarstvo: pogled na kulturo torej malo drugače.

V našem okolju je v preteklosti živelo in delovalo kar nekaj posameznikov, ki so pomembno prispevali v zakladnico slovenske literature. Kako pa knjižnica sodeluje z današnjimi ustvarjalci na področju kulture?

Prizadevamo si predstavljati njihovo ustvarjalnost in dosežke, hkrati pa v domače okolje pripeljati tudi izzive drugih skupnosti, drugačnost torej. Različnost in srečevanja z njo so vedno zanimiva – rada si domišljam, da spodbujamo k empatiji in sprejemanju drugačnosti, saj nas ta bogati.

Za konec najinega pogovora bi se vam rad še enkrat zahvalil za vaše sodelovanje. Želite morda našim bralcem še kaj sporočiti, jih mogoče povabiti na katerega od prihajajočih dogodkov?

Z menoj v knjižnici je ekipa predanih in srčnih sodelavcev, ki želi utreti pot knjigi, kulturi v življenje občanov. Zato naj vabilo velja za vse dogodke, ki jih pripravljamo kulturni ustvarjalci: ne le zavodi, tudi društva, posamezniki. Kadar imamo v gosteh imenitne ustvarjalce, nam je hudo, če doživimo 'pasivnost' obiskovalcev – in takrat vidimo, da nas čaka še veliko dela.

Dogajanje na Gimnaziji Litija v decembru

Avtor članka: Gimnazija Litija

December se je na litijski gimnaziji začel glasbeno, s samostojnim koncertom gimnazijskega zbora z naslovom Glasbena nostalgija. Pod vodstvom zborovodje Blaža Rojka je zbor odlično zazvenel. Z izborom pesmi, mešanico pop priredb različnih glasbenih žanrov, so poskrbeli, da je vsak obiskovalec našel nekaj zase. Za razgibanost programa je poleg pestrega izbora pesmi poskrbel tudi nabor plesnih točk, ko sta nastopili plesna skupina naših dijakinj in skupina plesne šole NLP.

Letos je zbor nastopil v novi, razširjeni zasedbi, saj je z novim šolskim letom pridobil veliko svežih pevcev iz prvega letnika. Ti so se že na prvi preizkušnji odlično izkazali, mnogi so imeli celo solistične točke, kar pomeni, da je lepa prihodnost zbora zagotovljena. Razveselili so nas številni pozitivni odzivi na koncert, obiskovalci so z njega odšli nasmejani in dobro razpoloženi.

Pet ekip debatnega kluba Gimnazije Litija se je udeležilo največjega evropskega mednarodnega debatnega turnirja v Zagrebu. Na turnirju je sodelovalo več kot 100 ekip iz 20 držav in s štirih kontinentov. Debatirali so v angleščini na pripravljeni debatni trditvi »This house regrets the commercialization of feminism« in »This house believes that developing countries should nationalize companies that extract their national resources« ter dve debatni trditvi, s katerima so bili debaterji seznanjeni uro pred debato. Za debaterje je bil turnir utrudljiva, a nepozabna izkušnja, s katero so izpopolnili svoje debatno znanje in se srečali z ljudmi iz različnih držav. Zelo uspešna je bila ekipa Litija A (Ana Dimic, Eva Mlinar, Nina Zimič), ki se je uvrstila v osmino finala, v katerem so dekleta po dramatični debati izgubila proti izkušenejši ekipi iz ZDA.

Konec decembra so dijaki 4. letnika priredili krst dijakov prvega letnika, kar je na naši šoli tradicija že vrsto let. Krst so tematsko obarvali tako, da se je vsaka naloga navezala na določen šolski predmet. Najprej so morali dijaki prvih letnikov dokazati svoje slaščičarske sposobnosti, na račun katerih se je lahko posladkala cela šola. Pri drugi nalogi je vsak razred uprizoril eksistencialistično dramo, ki je bila določena par tednov prej. Naslednja naloga fazanov je bila petje pesmi v treh od štirih tujih jezikov, ki se jih lahko učijo na naši šoli. Sledilo je recitiranje števila pi, nato preverjanje znanja imen človeških kosti, zadnja naloga pa je bila **mannequin challenge.** Naši »fazani« so z vsemi na(d)logami presenetljivo dobro opravili in postali dijaki. Sledila je še slovesna zaprisega.

V zadnjih dneh decembra je na Gimnaziji Litija gostovala razstava na temo slovenske osamosvojitvene vojne; vojne, s katero je Republika Slovenija med 27. junijem in 7. julijem 1991 odbila napad Jugoslovanske ljudske armade, s tem pa potrdila svojo neodvisnost od SFRJ. Na šoli se trudimo na dijake prenesti pomen negovanja spomina na dogodke naše polpretekle zgodovine, zato nas še posebej veseli, da je pobuda za takšno gostovanje prišla iz dijaških vrst. Zbiratelj eksponatov, povezanih z osamosvojitveno vojno, Boštjan Jakopec, se je odzval našemu povabilu in pripravil razstavo. Vsakemu razredu posebej je predstavil razstavljene eksponate, med katerimi so bile številne uniforme, čelade, medalje in tudi nekaj fotografskega gradiva. Z veseljem je odgovarjal na vprašanja dijakov, ki so za razstavo pokazali veliko zanimanje.

Pozdrav iz OŠ Litija, Podružnice s prilagojenim programom

Začetek pouka v šolskem letu 2016/17

Pouk v podružnici v tem šolskem letu poteka v štirih oddelkih nižjega izobrazbenega standarda, v treh oddelkih posebnega programa in dveh oddelkih podaljšanega bivanja. V oddelkih je bilo letos na začetku leta 42 učencev. Sprejemajo pa se seveda tudi med šolskim letom. Podružnico obiskujejo učenci iz občin Litija, Šmartno pri Litiji in iz nekaterih sosednjih občin.
Radi bi vam predstavili nekaj zanimivih dogodkov, ki so se zgodili v tem šolskem letu in vam približali življenje in delo na šoli.

Razstava učenca Jana Murka

Vtorek, 13. septembra 2016, ob 11.30 je v jedilnici Osnovne šole Litija potekala otvoritev prve samostojne razstave Jana Murka, učenca 5. razreda Podružnice s prilagojenim programom, z naslovom »Prevozna sredstva«.
Pred otvoritvijo razstave je zbrane nagovorila mentorica Barbara Klanšek, ki je prisotnim povedala nekaj besed o nastajanju likovne razstave in dosežkih učenca, Jan pa je spregovoril o sebi in svojem delu. Prisotne sta pozdravila tudi ravnatelj Peter Strle in pomočnica ravnatelja Marjeta Mlakar Agrež. Nekaj lepih besed pa je navzočim namenila tudi ga. Erika Murko, Janova mamica.
Po kratkem nagovoru in otvoritvi so se zbrani družili ob prigrizku ter pijači.
Razstava je prisotne zelo navdušila in je bila še nekaj časa na ogled v avli OŠ Litija, kjer so obiskovalci razstave Janu lahko napisali kakšno spodbudno, prijazno ali lepo besedo v knjigo vtisov.

Razstava Matije Dobravca

Matija Dobravec je učenec 7. razreda. Obiskuje likovni krožek in krožek likovne terapije. Njegovo močnejše področje je namreč likovno ustvarjanje. V preteklih letih je imel razstavo okrasnih posod, obloženih z mozaikom.
V preteklih letih se je udeležil: tekmovanja v lepopisju (OŠ PPP) – februar 2012, likovne kolonije LILA na temo »Nekaj ti moram povedati« – oktober 2015, stekloslikarske kolonije v Hrastniku – februar 2016 – in mednarodni likovni extempore na temo »Naravna in kulturna dediščina« – maj 2016, na katerem je prejel srebrno priznanje.
Skupaj z mentorico Marjeto Mlakar Agrež sta v lanskem in letošnjem šolskem letu ustvarjala z akrilnimi in tempera barvami. Matiji so zelo všeč cerkve in drugi sakralni objekti. Nastalo je devet slik na platnu, na katerih so cerkve v občinah Litija in Šmartno pri Litiji, pa tudi kapelica in kužno znamenje. Vse slike so opremljene z lepimi okvirji, ki sta jih donatorsko prispevala Steko iz Litije in Društvo Sožitje Litija in Šmartno.
Otvoritev razstave je bila v petek, 14. 10. 2016, v avli OŠ Litija. Poleg učencev in pedagoških delavcev so se otvoritve udeležili Matijevi domači in drugi gostje. Oceno razstave je pripravil Pavel Smolej:
Uživanje ob ogledu razstave slik Matije Dobravca. Vsak človek se po svoje vživi v okolje tudi s pomočjo izbora slikarskih motivov. Slikarska motivika Matije so cerkve. Slika jih tako, da zavzemajo glavnino slikarske površine. Cerkve na hribih ali v vaseh so bistveni del slovenske kulturne krajine. Taka podoba krajine nam je najbolj doživeto naša. Te stavbe so s svojo poudarjenostjo najbolj vidni element motiva. Učijo nas o naši preteklosti. Nagovarjajo nas, da pridemo k njim in vstopimo vanje. Tam se srečujemo s prijaznimi ljudmi. Vsaka cerkev ima svojo in drugačno zgodbo. Z zvonjenjem napolni okolico in sporoča o dogodkih. Vse to nam sporoča Matija s svojimi slikarskimi stvaritvami in še … Z risanjem je vsaka zase prepoznavna. Barvitost se giblje od bele preko rumenih do zelenkastih okrov ali tonov starega zlata. Manjši del slik so dodani elementi prostora okrog cerkva, kot so sosednje hiše, poti, ograje, drevesa ali neskončno nebo. Vse kompozicije so središčne. S čopičem za svojo mladost uspešno obvladuje akrilno tehniko.

Šola v naravi

Od 17. 10. do 21. 10. so učenci in pedagoški delavci Podružnice s prilagojenim programom bivali v Domu Burja v Seči. Šola v naravi je bila namenjena učenju plavanja, zato so prvi dan opravili preizkus in vsak dan nadaljevali z učenjem plavanja, ki so ga izvajali štirje učitelji. Zaradi individualnih posebnosti otrok so se v učenje vključevali tudi drugi pedagoški delavci. Pri vseh učencih se je zadnji dan, ko je bilo tekmovanje, opazil velik napredek. Ob programu plavanja so pedagoški delavci doma pripravili vrsto zanimivih aktivnosti: čiščenje in pečenje sardel, spoznavanje dišavnic in šivanje vrečk, ogled kamnitih kipov in raziskovanje morja. Učitelji šole so poskrbeli za večerni program, v katerem se je predstavila vsaka soba in izdelala svoj plakat, izvedli so tekmovanje v bingu. V nogometu so se učenci pomerili z učitelji, zadnji večer pa imeli zabavo in ples. V okolici doma stojijo kamniti stebri in enega od njih so učenci poslikali. Vsi skupaj so preživeli zelo bogat in naporen teden ter se naučili veliko novega.

Novoletni bazar

V četrtek, 24. 11. 2016, so v šoli izvedli Novoletni bazar. Učenci podružnice so pri pouku tehnike, gospodinjstva, likovne umetnosti in podaljšanega bivanja naredili različne izdelke. Ta dan so jih razstavili v avli šole, kjer so jih obiskovalci vzeli in jih nagradili s prostovoljnimi prispevki. S sredstvi bodo obogatili šolski sklad. Ostale izdelke so razstavili v zgornjem hodniku.

Državno tekmovanje v plavanju

V petek, 2. 12. 2016, so se štirje učenci OŠ Litija, Podružnice s prilagojenim programom, udeležili državnega tekmovanja v plavanju, ki je potekalo na olimpijskem bazenu v Kranju. Nik Dragar in Urh Urbas, oba 7. razred, sta nastopila v prsni tehniki, Nik Smrekar, 7. razred, in Gregor Tekavec, 9. razred, pa v prosti – kravlu. Odlično uvrstitev je s 4. mestom dosegel Nik Dragar, Urh in Gregor sta bila 11., Nik Smrekar pa 13. V vsaki disciplini je nastopilo več kot dvajset tekmovalcev. Z uvrstitvijo so bili nekateri zadovoljni, vsi pa si želijo prihodnje leto seveda izboljšati rezultat. S pridnim treningom jim bo zagotovo uspelo. Učence je spremljal učitelj Vili Guček in vsi skupaj so doživeli lepo športno prireditev ter že sedaj komaj čakajo na prihodnje leto in ponoven obisk bazena v Kranju.

Projekt zbiram, razstavim in se učim

V OŠ Litija, Podružnici s prilagojenim programom, so v mesecu decembru pričeli izvajati projekt Zbiram, razstavim in se učim. Namen projekta je spoznati različne zbirateljske predmete, jih razstaviti v šolskih prostorih in se ob njih učiti. V projekt se bodo lahko vključili pedagoški delavci, starši, učenci in drugi občani.
Prvo razstavo je postavila Marjeta Mlakar Agrež, ki že vrsto let zbira porcelan. Razstavo je poimenovala Zavetišče za čajnike in druge reči. V zgornjem hodniku šole so razstavljeni čajniki in drugi izdelki iz porcelana, ki prihaja iz osmih držav. Razstava je dopolnjena z žigi posameznih tovarn, ki izdelujejo porcelan. Del razstave so delovni listi, ki jih lahko učitelji uporabijo pri pouku ali pa jih učenci vzamejo in izpolnijo.
Zakaj bi svoje zbirke skrivali doma? Če ste zbiratelj in bi se želeli predstaviti, vas vabijo k sodelovanju.

Marjeta Mlakar Agrež

Bodi eko, ohrani čebelo in smreko!

Avtorica članka: Žana Primc, 6. b, z razredničarko Sabino Slana Cvikl

V 6. b razredu se trudimo varovati naravo. Varčujemo z elektriko in vodo, ne uporabljamo polivinilastih vrečk, recikliramo, večkrat uporabimo. Tudi v prazničnem decembru smo se potrudili čim manj onesnaževati naravo – prijavili smo se na Hoferjev in Medexov natečaj Eko smreka.

Ko smo dobili kartonasto smrečico, smo jo najprej sestavili. Z modelčki za piškote smo iz čebeljega voska izrezali okraske: smrečice, angele, zvezdne utrinke … V luknje na smrečici smo namestili smrekove veje. Nismo rezali dreves in jih s tem uničevali, ampak smo veje pobrali po tleh. Posušili smo jabolka in pomaranče ter uporabili še cimetove palčke in z njimi smrečici dodali prijeten vonj. Na veje smo nalepili mini lotos, orehe, želod, kostanj in druge materiale, ki smo jih našli v gozdu. Nabrali smo tudi mah in ga postavili pod smrečico. Smrečica je bila narejena. Veseli smo, da je naš razred krasila smreka iz naravnih materialov, ki je prijazna do okolja. Bolj zanimivo je izdelati takšno smreko, ker smo se pri izdelavi še družili in se zabavali.

Z društvom Ekologi brez meja smo se posvetovali o tem, s kakšno praznično okrasitvijo doma najmanj onesnažujemo naravo. Svetujejo, da kupimo naravno smrečico namesto umetne, najbolj pa podpirajo način, da jo kar sami izdelamo iz odpadnih materialov in suhih vej drugih dreves – kot smo to storili mi.

Upamo, da bo naslednje leto tudi vaš dom krasila eko smreka.

Novice iz OŠ Šmartno pri Litiji

Avtorica članka: Vanja Adamlje

V zadnjem tednu novembra so se sedmošolci v Knjižnici Šmartno v okviru projekta Rastem s knjigo srečali s popotnikom in pisateljem Miranom Juvančičem.

Devetošolci so na tehniškem dnevu obiskali Hišo eksperimentov v Ljubljani, kjer so lahko samostojno preizkušali množico poskusov, nato pa so v Izobraževalnem centru za jedrsko tehnologijo Milana Čopiča poslušali predavanje o pridobivanju električne energije s pomočjo jedrske energije.

Prostovoljci so bili zopet zelo aktivni. Skupaj z učenci 5. b razreda, učiteljicama Romano Doles Čož in Jožico Žurga ter prostovoljkama Katarino Kragelj in Saro Betard so izdelali okoli 40 adventnih venčkov, ki so jih v predadventnem času prodali in z denarjem obogatili šolski sklad. Organizirali so prostovoljsko čajanko, na katero so povabili tudi gospo Tjašo iz Slovenske filantropije ter z njeno pomočjo izdelali čudovite majice, s katerimi se bodo predstavljali prostovoljci OŠ Šmartno. Nakup majic je omogočilo podjetje Elektro Jani. Iskrena hvala!

O težavah, ki jih povzroča prekomerna ali napačna uporaba sodobnih medijev, njihovih pojavnih oblikah, predvsem pa, kako jih prepoznavati in kako ukrepati, je na predavanju za starše otrok od 6. do 9. razreda spregovoril strokovnjak za pomoč ljudem na različnih področjih zasvojenosti, gospod Peter Topić.

V začetku decembra so četrtošolci na tehniškem dnevu spoznavali ljudska glasbila, prisluhnili njihovim zvokom in na nekatera poskusili zaigrati. Izdelali so vsak svojo ropotuljo, ki je hkrati lahko tudi boben.

V prazničnem mesecu so učenci prve triade na različnih delavnicah izdelovali novoletne okraske, aranžmaje, voščilnice in pekli piškote. Vse to so nato lahko odnesli domov, prvošolci pa so za starše pripravili tudi nastop in praznični sejem. Učenci obeh otroških pevskih zborov so skupaj z mentoricama Tjašo in Rahelo na novoletnem koncertu pokazali, kaj vse že znajo.

Praznični dnevi so tudi čas, ko si ljubitelji pokanja in bliskanja privoščijo svojo zabavo in ob tem pozabljajo na tiste, ki jih njihova dejanja motijo. Učenci 5. b razreda so izdelali plakate, na katerih so nazorno prikazali možne posledice uporabe pirotehničnih sredstev, in k podpisu proti njihovi uporabi povabili tudi ostale učence šole in zaposlene. Zbrali so res veliko podpisov.

Zadnji delovni dan pred novoletnimi počitnicami je v športni dvorani potekalo že skoraj tradicionalno plesno tekmovanje predstavnikov 6., 7., 8. in 9. razreda, ki so si ga z veseljem ogledali vsi učenci in učitelji.

Prvi teden v januarju so učenci šestih razredov preživeli v zimski šoli v naravi pri Treh Kraljih na Pohorju.

Učenci prvega triletja in podružničnih šol so si v Lutkovnem gledališču v Ljubljani ogledali predstavo Mojca Pokrajculja.

V sredo, 11. 1. 2017, se je na šoli zopet odvijala srednješolska tržnica, ki je namenjena učencem zadnje triade in njihovim staršem. Predstavilo se je petindvajset srednjih šol. Tudi letos je bila tržnica zelo obiskana.

V januarju so predavanju g. Petra Topića Učinkovit družinski načrt rabe digitalnih medijev lahko prisluhnili starši učencev od 1. do 5. razreda.

V decembru in januarju so potekala tudi nekatera področna športna tekmovanja. Področni tekmovanji v rokometu za fante in dekleta sta potekali na naši šoli. Obe ekipi, ekipa fantov in ekipa deklet, sta se uvrstili v četrtfinale. Na področnem tekmovanju v nogometu se našim fantom ni uspelo uvrstiti v četrtfinale, so bila pa zato dekleta uspešnejša. Na OŠ Gradec, kjer je potekalo tekmovanje v odbojki, so bila uspešna in so se uvrstila naprej. Čestitamo!

Utrinki iz zimske šole v naravi

V ponedeljek, 2. januarja, smo se učenci 6. razreda odpravili v šolo v naravi v hotel Jakec pri Treh kraljih na Pohorju. Po dveh urah vožnje smo prispeli do hotela in se namestili v sobe. Prvi dan smo že odšli na smučišče in se zapeljali po belem snegu.

Ker smo nestrpno čakali naslednji dan, smo se ob desetih odpravili spat in se zbudili veliko pred budilko. Na dan smo smučali pet ur. Vsak dan smo morali pospraviti sobe, saj so jih učiteljice ocenjevale. Vsi učitelji so se trudili, da smo bili vsak dan boljši smučarji. V torek smo šli na sproščujoč večerni sprehod. V sredo smo imeli po smučanju pouk, pri katerem smo se naučili ločevati smreko od jelke, nato pa smo šli še na bovling. Četrti dan šole v naravi je bil vetroven in snežen, a mi se nismo vdali in smo smučali še bolje kot ponavadi. Pri pouku smo se pogovarjali o Pohorju in o snežinkah, po večerji pa nas je čakal še origami večer. Predzadnji dan smo imeli smučarsko tekmovanje. Vsi učenci smo prismučali skozi cilj brez poškodb. Zvečer smo se predstavili po sobah, ogledali smo si posnetke s smučanja, dobili medalje in na koncu vsi skupaj zaplesali. Zadnji dan smo spakirali kovčke in se odpravili še na zadnjo vožnjo po belih strminah. Tudi to smo odpeljali brez poškodb in padcev. Najbolj všeč mi je bil bovling večer, saj smo se imeli zelo lepo. Hrana je bila zelo okusna.

S seboj domov sem prinesla veliko lepih vtisov, novih izkušenj in še posebej smučarskega znanja.

Ajla Kovačević, 6. b

Prva dva dni se mi je zdela šola v naravi grozna. Prvič sem bil na smučeh, zato sem velikokrat padel. Učitelj Tomaž je bil z mano zelo potrpežljiv. V soboto, ko je bil naš zadnji dan v šoli v naravi, sem znal že zavijati in ustavljati na smučeh.

Gal Potisek, 6. b

Na smučišču smo morali najprej pokazati svoje znanje, nato pa so nas razvrstili po skupinah. Jaz sem bil v skupini, ki je bila druga najboljša. Naša učiteljica je bila Simona Kovač. Bila je zelo prijazna. Najprej smo se smučali po lažjih progah, potem pa po težjih. Moja najljubša proga je bila Veliki vrh, najdaljša proga. Na začetku sem nekajkrat padel, nato pa sem se hitro navadil. Ob koncu tedna smo imeli tekmo in v svoji skupini sem bil prvi.

Matevž Smrekar, 6. a

Z učiteljem Boštjanom smo se odločili, da bomo še eno vožnjo smučali na lažji progi, potem pa bomo odšli na težjo. Prispeli smo do vlečnice s sidri in šli v vrsto za čitalnik kart. Naenkrat se je vlečnica ustavila in videli smo sošolca, ki je padel z nje. Kmalu so jo spet pognali in vsi smo se srečno pripeljali do vrha. Odsmučali smo po poti do strme proge. Za nami je bila tudi skupina učiteljice Sandre. Lepo in počasi smo se spustili do vlečnice s krogci. Od naše skupine smo vsi srečno prišli na vrh, drugi pa so padali z nje kot hruške. Končno smo se učenci obeh skupin postavili v vrsto, da bi prevozili začetno strmino. To nam je tudi uspelo, takrat pa se je nekdo zaletel v Sandrino skupino in cela se je prevrnila.

Matevž Štritof, 6. a

Inovativno urejanje varnejših poti v šolo

Avtor članka: Ferenc Godina

Pri nas se sprašujemo, kakšna moda je to »I4.0«. V Nemčiji večina že, kot pravijo, »živi« novo industrijsko revolucijo. Kaj se skriva za tem?

Svet se nahaja ne na začetku, ampak že globoko v obdobju 4. industrijske revolucije. Predvsem v obdobju digitalne transformacije. Digitalna transformacija bo naš način življenja, način dela in način poslovanja korenito spremenila. Prej bomo na vlaku digitalizacije, boljše bo za nas. Kdor bo zamudil vlak digitalizacije, bo lahko obstal samo še v muzeju, pa še tam bo moral prepričati generacijo Y, da je vreden ogleda.

Digitalizacija spreminja vaša življenja. O tem ni več dvoma. Ne najdemo je le v poslu, temveč tudi v športu, zdravstvu, vladnih ustanovah in še marsikje. Vsi bi namreč radi svoja področja delovanja kar najbolje obvladali, jih poenostavili in s tem učinkoviteje dosegali svoje cilje.

Da bo pot v šolo še varnejša, smo s podporo Javne agencije Republike Slovenije za varnost prometa pripravili mobilno aplikacijo Lilly&Val, preko katere lahko starši in otroci načrtujejo varno pot v šolo. Aplikacija ima funkcijo izobraževanja in z njo otrok spoznava varnejšo pot v šolo, prometne predpise, pravila in prometno kulturo. Cilj aplikacije je povečati in izboljšati transparentnost načrtov varnih poti v šolo ter na nove načine vključevati otroke v promet. Aplikacija Lilly&Val povezuje otroke, starše, šole, občino in lokalno okolje. Prek elektronske kresničke, mobilnih aplikacij, pametne prometne signalizacije in pametnih vozil bomo zagotovili največjo možno varnost naših najmlajših udeležencev v prometu.

Slovenija se je glede števila žrtev prometnih nesreč od leta 2001 do 2007 z repa najbolj nevarnih evropskih držav premaknila v varno sredino. Temu botruje vzpostavitev sistema državne uprave, zdravstva, sodstva, sociale in nevladnih organizacij, ki so skupaj začeli izvajati številne aktivnosti za večjo prometno varnost (urejanje varnejših poti v šolo, vzpostavitev boljše prometne infrastrukture, management prometne varnosti, vzgoja udeležencev cestnega prometa ...).

Pozitiven premik pa ne sme povzročiti stagnacije. Vsi pristojni moramo stremeti k še večjem napredku. Pri tem naj bi sodelovali vsi, tako osnovne šole, ki oblikujejo načrte šolskih poti (v komunikaciji z učenci in starši), lokalne skupnosti, ki upravljajo s cestno infrastrukturo, ter lokalni sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (v katerem sodelujejo tudi policija, občinsko redarstvo ...) in so pristojni za presojo ogroženosti varnosti učenca.

Lokalne skupnosti in šole pristopite k izdelavi digitaliziranega načrta ne/varnih šolskih poti! Gre za vseslovenski projekt, ki povezuje otroke, starše, šole, občino in lokalno okolje.

Pridružite se Lilly in Valu na spletnih povezavah: http://www.lillyval.com/sl/, https://www.facebook.com/lillyandval/?fref=ts.

Novo leto, novi izzivi

Avtorica članka: Anamarija Kamin – KLIŠE

KLIŠE z novo energijo vstopa v novo leto, v katerem praznuje že 20 let delovanja. Konec decembra je KLIŠE prevzelo novo vodstvo. Nov upravni odbor si je zadal visoke cilje, s katerimi bomo tudi v tem koledarskem letu skrbeli za raznolike načine preživljanja prostega časa dijakov in študentov Upravne enote Litija. Prav tako pa bo osrednja tematika leta 2017 praznovanje 20-letnice KLIŠE-ja.

KLIŠE, ki je s svojo prvo ustanovno sejo kluba pričel z delovanjem 21. 3. 1997, ostaja osrednja študentska organizacija v lokalnem okolišu, ob tem pa eden izmed 57 študentskih klubov v Sloveniji ter eden izmed 51 klubov s statusom organizacije lokalne skupnosti. Kot neprofitna in nevladna študentska organizacija bomo nadaljevali tradicijo kvalitetnih projektov in dejavnosti, s katerimi bodo lahko dijaki in študetje imeli raznovrstne možnosti za ustvarjanje, delo ter zabavo. Ob tem naš primarni cilj prav tako ostaja odkrivanje novih priložnosti za različna udejstvovanja v bližnji okolici in širše – v Sloveniji in mednarodnem prostoru.

Vse te visoko zastavljene cilje smo že začeli izpolnjevati. Tako je klubu še v decembru uspelo izdati svojo prvo publikacijo (Klišejevih 20 let), v kateri smo se dotaknili različnih perečih in pomembnih vprašanj s študentsko in dijaško tematiko. Prav tako pa smo v publikaciji že predstavili pestro zgodovino KLIŠE-ja. Ob tem smo tudi že pričeli z novimi izobraževalnimi delavnicami in v januarju organizirali Klišejevo izobraževalno-zabavno soboto ter se podučili o načinih in izzivih vodenja projektov in pomenu razpisov, med katere med drugimi spadajo občinski, državni in mednarodni (Erasmus +). Izobraževalne sobote bodo potekale na vsaka dva meseca. Prav tako bomo v zimskih mesecih ponudili snežene radosti (smučanje, tek na smučeh itd.), tiste družabne v klubskih prostorih KLIŠE-ja, saj ohranjamo druženja na poker in tarok večerih, spodbujamo druženja na večerih družabnih iger ter filmskih večerih itd. Prav tako pa nadaljujemo z redno športno ponudbo za naše člane, saj se nadaljuje tudi Klišejeva HIIT in pilates vadba.

Ponosni smo tudi na zaupanje, ki nam ga je izkazala Občina Litija in nam predala pomembno dejavnost organizacije sobotnega dogajanja v sklopu pustnega dogajanja. Tako bomo lahko vsi uživali v pustnem rajanju tudi v soboto, 25. februarja, v športni dvorani v Litiji. Se vidimo na KLIŠE-jevem pustovanju WAKE UP s Kingstoni. Spremljajte našo fb in spletno stran.

Sibirski bor

Avtor članka: Janez Končina Javorski

Ob Javorski energijski in učni poti imamo posajene tudi sibirske cedre ali bore. Trije so prineseni iz Sibirije, dva smo vzgojili sami. Seveda jih bomo vzgojili še več, ko nam bo čas dopuščal.

Smola sibirske cedre vsebuje kisline in kemične spojine z visoko biološko aktivnostjo, kar pripomore k izjemni odpornosti tega drevesa. Zato dosegajo cedre izredne starosti, kar ni značilnost domačih borov. Iz njihovega lesa se izdelujejo okraski, ki nam prinašajo zdravje in srečo.

Smola iz cedre se uporablja za celjenje ran, za zdravljenje in razkuževanje razjed, vreznin, opeklin … Iz smole so že stara ljudstva izdelovala balzam, ki so ga mazali na odprte rane, da je preprečil začetek gangrene, gnojenja in ostalih infekcij, pomaga pa tudi pri hitrejši obnovi celic.

V Sekciji za zelišča prisegamo na domače, tako da ne ponujamo izdelkov iz zelišč, ki ne rastejo ob Javorski energijski in učni poti oziroma v neposredni okolici le-te. Če v naši okolici ne bi rasli ognjič, šentjanževka, dren, artičoka in še na stotine zelišč, iz njih ne bi pridobivali zeliščnih izdelkov. Trenutno izdelujemo mazilo iz smrekove smole, cedrina smola pa bo še počakala na uporabo.

Tudi v Rusiji so smolo cedre s pridom uporabljali v ljudski medicini pri zdravljenju ran, proti zobobolu, za zdravljenje pljučnice, želodčnih težav in tuberkuloze.

Olje iz semen sibirske cedre je prava zakladnica zdravja.

Vabimo vas, da obiščete tudi spletni strani: www.srce-me-povezuje.si/sdjavor/ in http://trgovina.janezjavorski.si/.

Župana podpisala zavezo k trajnostnemu razvoju turizma v destinaciji Litija - Šmartno pri Litiji

RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE
DEVELOPMENT CENTRE OF THE HEART OF SLOVENIA

Avtorica članka: Ana Savšek

Župan občine Litija, Franci Rokavec, in župan občine Šmartno pri Litiji, Rajko Meserko, sta v ponedeljek, 12. decembra 2016, v Pustolovskem parku Geoss na Slivni podpisala zavezo k zelenemu turističnemu razvoju.

S tem sta se občini kot skupna destinacija v okviru Zelene sheme slovenskega turizma »Slovenia Green« usmerili v trajnostno delovanje na področju razvoja in trženja turistične ponudbe.

»Prepričan sem, da je naša prihodnost v trajnostnem turizmu in doživetjih v naravi, in to nam naše območje ponuja. Z roko v roki in s skupnimi močmi lahko dosežemo zastavljene cilje,« je v svojem govoru povedal litijski župan Franci Rokavec.

»Zasadili smo seme, mogoče je v tem trenutku videti iluzorno, a verjamem v zeleno in verjamem, da je možno s sodelovanjem na naše območje prinesti nekaj več,« je poudaril Rajko Meserko, župan občine Šmartno pri Litiji.

Miloš Kimovec iz Pustolovskega parka Geoss, ki je ena izmed lokalnih zelenih turističnih točk, je izrazil zadovoljstvo, da *»podpis k zavezi za zeleni turizem poteka prav v našem pustolovskem parku, saj tudi sami ves čas gradimo na trajnostni ponudbi. Pri nas lahko obiskovalci adrenalinsko pustolovščino dopolnijo s piknikom v parku in prenočijo na prostem pod zvezdami, v krošnjah dreves.«* Destinacija Litija - Šmartno pri Litiji ponuja obiskovalcem spekter različnih doživetij pri več kot 40 turističnih ponudnikih. Med drugim so na voljo kulinarične dobrote na turističnih in izletniških kmetijah, doživetja dediščine oglarjenja na Dolah pri Litiji, rokodelske delavnice, prireditve, jahanje konjev in spoznavanje Valvasorjevega ustvarjanja na gradu Bogenšperk.

Aleksandra Gradišek, direktorica Razvojnega centra Srca Slovenije, ki je pobudnik prijave za skupno destinacijo, je povedala, da *»Razvojni center Srca Slovenije povezuje turistične ponudnike ter želi njihovo kakovostno ponudbo postaviti na zeleni turistični zemljevid. Sedaj si bomo še bolj prizadevali za promocijo zelenih doživetij, med katerimi so v ospredju okušanje lokalnih dobrot, pohodništvo in kolesarjenje«.*

Razvojni center Srca Slovenije je za destinacijo Litija - Šmartno pri Litiji tekom leta zbiral podporo v lokalnem okolju, beležil izhodiščne kazalnike destinacije in pridobival dokaze o ustreznosti predpisanim globalnim standardom. Sledilo bo še več korakov, od priprave akcijskih načrtov ukrepov do implementacije zadanih ciljev. Prek celovitega postopka bo destinacija s strani Slovenske turistične organizacije v kratkem pridobila mednarodno primerljivo oceno in znak Slovenia Green Destination.

Zelena shema slovenskega turizma temelji na treh stebrih trajnostnega razvoja: okoljskem, družbenem ter ekonomskem. V shemo je do danes vključenih že 17 slovenskih destinacij, in sicer Ljubljana, Kamnik, Idrija, Rogla - Zreče, Radlje ob Dravi, Cerkno, Laško, Žalec, Celje, Velenje, Nova Gorica, Maribor, Kranjska Gora, Brda, Ptuj, Slovenj Gradec in Bela krajina.

Novice iz Knjižnice Litija

Poklonili smo se Miri Pregelj, litijski slikarki

Minilo je 50 let od smrti litijske slikarke Mire Pregelj, ki je živela in ustvarjala v Farbarjevem turnu v Litiji. Rodila se je 13. 9. 1905, umrla 22. 12. 1966. Na spominski slovesnosti 21. 12. je obiskovalce nagovorila kustosinja razstave v turnu, mag. Milena Koren Božiček. Spomine ljudi, ki so slikarko poznali, je izdala Knjižnica Litija, doprsni kip slikarke, ki stoji v atriju turna, pa je izdelal akad. kipar Anže Jurkovšek. Nakup kipa je omogočila Občina Litija. V kulturnem programu je nastopila ŽVS Lipa. Obletnico so zaznamovali tudi vsi člani LILE, od najmlajših do najstarejših, ki so ustvarjali na temo Po slikarkinih poteh. Organizatorji dogodka so bili Občina Litija, ZKMŠ Litija in Knjižnica Litija. Knjižica Mira Pregelj – spomini in misli o litijski slikarki ob 50-letnici smrti je na voljo v Knjižnici Litija, po ceni 5 €.

Viki Grošelj, 40 let mojih soočanj s Himalajo, literarni večer in razstava

»Nihče ni bil tolikokrat v Himalaji. Noben Slovenec ni stal na tolikih osemtisočakih. Stal je na najvišjih vrhovih vseh sedmih celin Zemlje. Nihče ni tolikim zmagovalcem najvišjih vrhov stisnil roko. Najbrž tudi nihče ni objokoval toliko mrtvih prijateljev in znancev, ki jih je pobrala Himalaja. Na kratko: nihče ni videl toliko obrazov velikanov Himalaje kot prav on.« Tako je med drugim na naslovnici knjige Vikija Grošlja zapisal Tone Škarja in v kratkem sestavku zajel vso veličino alpinista, ki bo knjigo predstavil v Knjižnici Litija v torek, 21. 2., ob 19. uri. Po projekciji bo sledil pogovor z obiskovalci, ki bodo lahko uživali tudi ob fotografski razstavi o Himalaji.

Ljudje odprtih src – slovenski misijonarji o sebi

Ljudje odprtih src – slovenski misijonarji o sebi je naslov knjige dr. Zvoneta Žigona, ki bo v šmarski knjižnici 23. 2. ob 19. uri predstavil izkušnje bivanja pri slovenski misijonarki med Inuiti. Misijonarji so resda predvsem znanilci verskega sporočila, a so po drugi strani po sili razmer tudi socialni delavci, menedžerji, zdravniki, obrtniki … Predvsem pa so ljudje z odprtimi očmi, čutili in srci. Dojemljivi so za kulturo, v kateri živijo, drugačen svet pa z leti naredi tudi njih drugačne. O tem bo govoril gost iz Postojne, ki je na svojih številnih potovanjih obiskal naše misijonarje v Venezueli, Čilu, Argentini, Egiptu, Bocvani … Del predavanja, podkrepljenega s fotografijami in videom, bo izkušnja bivanja med Inuiti, »eskimi«, kot jim pogosto rečemo, na meji večnega ledu in polarne noči na severu Kanade.

Potopisno predavanje v Knjižnici Litija

Konec februarja, 28. 2. ob 19. uri, bo v litijski knjižnici potopis o Maleziji. O svojih potovalnih dogodivščinah bo predaval Brane Drnovšek.

Boštjan Gorenc – Pižama v Litiji

Pižama, letnik 1977, je večini znan po svojem satiričnem delovanju, čeprav je že od malih nog zaljubljen v jezik, ki je tudi skupni imenovalec vsega, s čimer se ukvarja. Po gimnaziji, ko je prvič stopil na odrske deske in začel rapati, se je vpisal na študij angleščine. Največji delež pisnega delovanja zavzema prevajanje. Boštjan je mladim bralcem prevedel Kapitana Gatnika, Gospoda Gnilca, Čudo, odrasli ga poznajo kot prevajalca sodobne fantazijske serije Pesem ledu in ognja. Na knjižnem sejmu v novembru je prejel nagrado za knjigo leta, to so SLOLvenski Klasiki 1. Literarni večer s Pižamo bo v Knjižnici Litija v torek, 7. 3., ob 19. uri.

Dr. Blažka Mueller Pograjc

V mlajših letih nas je pozdravljala s tv ekranov, spoznali smo jo kot voditeljico številnih prireditev, a je v prvi vrsti izvrstna prevajalka iz španščine in portugalščine, ki je v lanskem letu doktorirala. Na Približevanja v Kulturni center Litija bo prišla 27. 3. ob 19. uri.

Zanimiva znanost v Knjižnici Šmartno pri Litiji

Knjižnica Litija je pred dvema letoma začela z nizom srečevanj z domačimi diplomanti, pod skupnim imenom Zanimiva znanost. V februarju je svoj doktorat v litijski knjižnici predstavila dr. Marija Tomšič, z naslovom TEHNOLOGIJE V STAROSTI – MOŽNOST VIŠJE KAKOVOSTI BIVANJA, Raba pripomočkov in tehnologij pri starostnikih po možganski kapi. Konec marca, 30. 3. 2017 ob 19. uri, pa bo dr. Jernej Kotar v Knjižnici Šmartno predstavil doktorat z zgodovinskega področja.

Aleksandra Mavretič

Kamplov hrib (716 m)

Avtorji članka: Prijatelji Kampla iz Velike Štange

Kamplov hrib je najvišji vrh v šmarski občini, ki se mogoči med Veliko Štango, Dragovškom in Goliščami. Z njega je lep razgled na dolenjske griče in na Kamniško-Savinjske Alpe.

Po ljudskem izročilu je na vrhu Kamplovega hriba stal mogočen grad. Nekje v globinah, v podzemnih kleteh, pod razvalinami starega gradu naj bi živela zakleta grajska gospodična kot nagnusna kača, ki varuje mogočen zaklad.

V letu 1996 je Planinsko društvo PTT Ljubljana začelo z novo transverzalo Pot slovenskih legend, v katero je vključen tudi Kamplov hrib.

Po nekajletnem zatišju so domači pohodniki zopet začeli oživljati pohode na omenjeni hrib. V letu 2014 se je na vrhu hriba postavila omarica z vpisno knjigo, iz katere je razvidno, da je vsako leto več pohodnikov. Samo v letu 2016 je bilo zabeleženih več kot tisoč vpisov. V omarici pa je sedaj tudi žig Kamplovega hriba. Od leta 2015 je na vrhu zvonec, s katerim si pohodniki lahko pozvonijo za srečo.

Na velikonočni ponedeljek lanskega leta je bilo prvič organizirano srečanje Prijateljev Kampla, ki je bilo kljub slabemu vremenu presenetljivo dobro obiskano. Otroci so imeli veliko dela z iskanjem Kamplovega skritega zaklada. Po napornem iskanju so se skupaj z odraslimi lahko okrepčali s pasuljem, čajem in piškoti. Tudi v letu 2017 bomo Prijatelji Kampla na velikonočni ponedeljek organizirali srečanje na Kamplovem hribu.

To je dovolj razlogov, da ga kdaj obiščete, saj do njega vodijo nezahtevne poti iz različnih smeri. Lepo vabljeni in se prepričajte sami.

Pohodniški pozdrav!

IX. Memorial Riharda Urbanca

Avtor članka: Karlo Lemut

V soboto, 19. novembra 2016, je Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno izvedlo že IX. Memorial Riharda Urbanca. Druženje je v Litiji potekalo pod pokroviteljstvom Pokrajinske zveze za območje Ljubljana okolica. Udeležilo se ga je več kot sto veteranov iz desetih območnih združenj ter veterani odbora »Sever« Litija in člani Območnega združenja slovenskih častnikov Litija - Šmartno.

Poleg druženja je potekalo tudi športno tekmovanje v malem nogometu, v streljanju z zračno puško in v kegljanju.

Na turnirju v malem nogometu, ki je potekal v športni dvorani v Litiji, so sodelovale tri ekipe, ki so dosegle sledeča mesta:

I. mesto – ekipa Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kočevje,
2. mesto – ekipa Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno in
3. mesto – ekipa odbora »Sever« Litija.

Tekmovanje v streljanju z zračno puško, ekipno in posamezno, je potekalo v strelskem domu v Šmartnem, udeležilo pa se ga je 47 strelcev.

Med ekipami so prva tri mesta dosegle:

1. mesto – ekipa Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje s 493 krogi,
2. mesto – ekipa Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kamnik s 489 krogi in
3. mesto – ekipa Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ribnica s 486 krogi.

Med posamezniki so pri streljanju z zračno puško prva tri mesta dosegli:

- 1. mesto – Albin Centa iz Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ribnica s 174 krogi,
- 2. mesto – Uroš Kneževič iz Območnega združenja slovenskih častnikov Litija - Šmartno s 171 krogi in
- 3. mesto – Edo Goršič iz Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje s 177 krogi.

Tekmovanje v kegljanju je potekalo na kegljišču Kegljaškega kluba Litija, sodelovalo pa je pet ekip.

Med ekipami so prva tri mesta dosegle:

- 1. mesto – ekipa 1 Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno s 1088 podrtimi keglji,
- 2. mesto – ekipa Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kočevje s 1074 podrtimi keglji in
- 3. mesto – ekipa Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ribnica s 1071 podrtimi keglji.

Med posamezniki so prva tri mesta dosegli:

- 1. mesto – Ferdo Kunstelj iz Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno s 290 podrtimi keglji,
- 2. mesto – Anton Trdin iz Občnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ribnica s 286 podrtimi keglji in
- 3. mesto – Ludvik Novak iz Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno s 278 podrtimi keglji.

Vsa sodelujoča združenja, ki so sodelovala na IX. Memorialu Riharda Urbanca, so prejela pisne zahvale.

Sin pokojnega predsednika, g. Matjaž Urbanc, je ob prisotnosti predsednika pokrajinske zveze, g. Janeza Gregoriča, in predsednika našega območnega združenja, g. Ivana Lovšeta, najboljšim ekipam in posameznikom podelil pokale oziroma medalje.

Glede na dosežene rezultate je skupni zmagovalec IX. Memoriala Riharda Urbanca Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno, ki je prejelo nadomestni prehodni pokal.

Ob zaključku tega druženja sta spregovorila tudi predsednik pokrajinske zveze in župan Občine Litija, g. Franci Rokavec, ki sta pohvalila taka druženja in obujanje spomina na dejanja za samostojno Slovenijo.

Udeleženci so enoglasno izrazili željo, da bi bilo takih srečanj več in da se v letu 2017 ponovno vidimo na X. memorialu.

Gasilska zveza Šmartno v prihajajočih mesecih

Avtor članka: Gasilska zveza Šmartno pri Litiji

V prvih treh mesecih letošnjega leta v GZ Šmartno načrtujemo nekaj odmevnejših projektov. Poleg vsakoletnega občinskega kviza gasilske mladine naše občine, ki bo letos na sporedu 4. marca, bomo organizirali tudi regijski kviz naše gasilske regije Ljubljana III, finale pokalnega tekmovanja Gasilske zveze Slovenije v spajanju sesalnega voda in kot največji zalogaj za konec še 16. državni kviz gasilske mladine.

11 marca bo tako v OŠ Šmartno in Dvorani Pungrt v dopoldanskem času potekal regijski kviz. Na njem bo sodelovala gasilska mladina osmih gasilskih zvez (Šmartno, Litija, Lukovica, Domžale, Mengeš, Kamnik, Komenda in Moravče).

18. marca bomo prav tako v športni dvorani Pungrt gostili gasilke in gasilce iz cele Slovenije, ki se bodo pomerili v tekmovanju v hitrem spajanju sesalnega voda – SSV. Od skupno več kot 60 ekip iz vse Slovenije sodelujejo tudi kolegi gasilci iz sosednje Hrvaške. Na tem tekmovanju, ki je predvsem zaradi hitrosti in atraktivnosti vedno popularnejše med tekmovalci in gledalci, seveda sodelujejo tudi ekipe iz GZ Šmartno. Nekatere dosegajo zavidljive rezultate, zato vse krajane vabimo predvidoma ob 14. uri v Dvorano Pungrt, da urnim gasilkam in gasilcem z glasnim navijanjem in spodbujanjem izrazijo podporo.

1. aprila bomo v naših krajih gostili Državni kviz gasilske mladine 2017. Pričakujemo okrog 110 ekip iz cele Slovenije, ki se bodo na državni kviz uvrstile preko regijskih tekmovanj. Praktični del kviza bo potekal v Dvorani Pungrt, pisni del pa v prostorih OŠ Šmartno. Pri pripravah in na sami izvedbi kviza bo sodelovalo več kot 100 gasilk in gasilcev iz GZ Šmartno, saj je to organizacijsko zelo zahteven projekt.

Uradna otvoritev tekmovanja je predvidena ob 10. uri, zaključek in razglasitev rezultatov pa ob 15. uri.

Vse dodatne informacije o državnem kvizu lahko dobite na posebni spletni strani: https://16kvizmladine2017.wordpress.com/, Facebook profilu: https://www.facebook.com/16kviz2017/ ali na strani naše krovne organizacije www.gasilec.net.

Lepo vabljeni!

Ob 70. obletnici delovanja Doma Tisje – pogled v preteklost, sedanjost in prihodnost

Avtorica članka: Vida Lukač, direktorica Doma Tisje

V dimenziji zemeljskega časa je 70 let le nepomemben trenutek, v dimenziji človeškega življenja pa predstavlja kar obsežen del prehojene poti. Prav to velja tudi za jubilej, 70 let delovanja Doma Tisje, ki skrbi za starejše občane na področju občin Litija in Šmartno pri Litiji. Jubilej smo praznovali v mesecu decembru 2016.

Začetki delovanja doma segajo že daleč v preteklost, v prvo leto po drugi svetovni vojni, ko so nastanitev v domu potrebovali predvsem bolni, stari ljudje brez svojcev in prijateljev, reveži, ljudje z intelektualnim primanjkljajem, vojni invalidi, brezdomci – le 33 so jih sredi zime pripeljali iz tedanje hiralnice v Sostrem in jih nastanili v graščini. Z leti so se spreminjali vzroki za prihod starejših v dom, najpogostejši vzrok za namestitev v domu je danes osamljenost starejših in različne težave zaradi bolezni.

Z leti se je število stanovalcev večalo, stari objekti niso bili več primerni, zato so leta 1976 in leta 1982 zgradili dva nova objekta, dom je imel kapaciteto 194 namestitvenih mest. V zadnjih dveh desetletjih so se spreminjali tehnični standardi in normativi, zato je bilo potrebno obstoječe objekte prenoviti, da bodo ustrezali vsem sodobnim zahtevam za bivanje. Če smo pred leti tarnali, da imamo zaradi starosti tudi težave – podstandardne bivalne pogoje in zato tudi slabše delovne pogoje ter večje stroške za investicijsko vzdrževalna dela, lahko danes s ponosom povemo, da smo v zadnjih letih prenovili večino bivalnih prostorov. Matični dom sicer deluje v kar 8 objektih, tako nas v naslednjih letih čaka še nekaj rekonstrukcij, da bodo bivalni pogoji v celotnem matičnem domu ustrezali vsem tehničnim zahtevam. Z najemom nove enote v Litiji leta 2015 smo pridobili objekt, ki je bil namensko zgrajen za sodobne oblike institucionalnega varstva starejših.

Dom ima sedaj skupno kapaciteto 241 namestitvenih mest v dveh enotah. V domu je zaposlenih 150 delavcev, večina zaposlenih ima svoje bivališče na področju obeh občin. V prihodnost gledamo optimistično, našim uporabnikom želimo sedaj in v prihodnosti zagotavljati čim kvalitetnejše storitve. Izvajamo številne dejavnosti: institucionalno varstvo starejših za nedoločen čas, začasno institucionalno varstvo do 3 mesece, dnevno varstvo za zunanje uporabnike, storitve pomoči na domu, socialni servis, v tem mesecu začenjamo z izvajanjem oskrbe in patronažne zdravstvene nege v oskrbovanih stanovanjih v Litiji. Poleg tega informiramo, usposabljamo in izobražujemo tudi občane v lokalnem okolju v okviru priprave na starost – izvajamo predavanja, delavnice v okviru krajevnih skupnosti, območnih organizacij Rdečega križa, Univerze za tretje življenjsko obdobje, po posameznih zavodih. Postali smo pravi gerontološki center na področju UE Litija, za kar imamo vsa potrebna znanja, izkušnje in veščine.

Dom stalno usposablja in izobražuje vse zaposlene. Proces usposabljanja poteka sistematično in načrtovano, saj se vsi zavedamo, da z znanjem in usposobljenostjo opravljamo kvalitetnejše storitve. Smo učna baza za številne dijake srednjih poklicnih in strokovnih šol ter študente zdravstvene nege, delovne terapije in socialnega dela.

V domu izvajamo usposabljanja v okviru aktivne politike zaposlovanja, izvajamo tudi javna dela, predvsem s področja družabništva. Vedno smo veseli in cenimo delo vseh prostovoljcev, ki v obeh enotah doma opravljajo prostovoljsko delo.

Pri izvajanju domske dejavnosti ne skrbimo samo za izboljšanje bivalnih pogojev za stanovalce in zaposlene, ampak želimo, da so stanovalci v domu čim zadovoljnejši. Uvajamo različne sodobne metode dela, ki jih uporabljamo tako za stanovalce kot tudi druge uporabnike. Z vključitvijo v E QALIN – evropski standard kakovosti na področju socialnovarstvenih storitev dvigamo kakovost življenja in zadovoljstva stanovalcev in njihovih svojcev, kakovost bivanja in vseh storitev, ki jih izvajamo, povečujemo tudi zadovoljstvo in znanje delavcev, se povezujemo z okoljem ter tako gradimo dom, ki se je in se bo tudi v prihodnosti sposoben prilagajati sodobnemu času.

Vsi vemo, da demografska gibanja kažejo na skokovito rast starih ljudi, zviševanje pričakovane življenjske dobe in posledično vse večje število kronično bolnih starih ljudi. Vse to predstavlja problem za vso družbo in je svojevrsten izziv za vse nas, če jim bomo želeli zagotoviti dostojno in kvalitetno življenje. Pravzaprav ne samo njim, nam samim, saj se staramo vsi. Vemo, da bo potrebno spremeniti organiziranost vseh služb in oblikovati nove, ki skrbijo in bodo skrbele za stare ljudi. Nujno bo potrebno poskrbeti za ustrezne kadrovske normative, da bomo vsaj malo razbremenili preobremenjene zaposlene, in usposobiti tudi laične negovalce za oskrbo in nego na domu. Že sedaj se nam nakazujejo problemi pri iskanju ustreznega kadra, zaradi nizkih plač in težkega psihofizičnega dela je na trgu dela vse manj zainteresiranih in hkrati primernih iskalcev zaposlitve v domovih. Za ljudi, še posebno stare, ne morejo skrbeti roboti, star človek potrebuje toplo dlan, potrebuje ob sebi čutečega človeka, ki ga posluša in razume njegove želje, stiske, bolečine. Uspelo nam bo le s solidarnostjo, strpnostjo, zaupanjem, spoštovanjem, poslušanjem, poštenostjo, empatijo in seveda ljubeznijo.

Pred nami je zato še veliko ciljev, pomembno pa je, da izbiramo prave poti oziroma kot pravi v svoji knjigi POT Nejc Zaplotnik: *»Kdor išče cilj, bo ostal prazen, ko ga bo dosegel; kdor pa najde pot, bo cilj vedno nosil v sebi.«*

Najlepša hvala vsem, ki ste kadarkoli in karkoli prispevali k razvoju našega doma!

Obvestila za februar 2017

Društvo diabetikov Litija in Šmartno

Avtorica prispevka: Rudolfa Pogačar, predsednica DD Litija in Šmartno

1. Zdravstveno predavanje

Vabimo vas na zanimivo predavanje, ki bo v Knjižnici Litija, in sicer v torek, 21. 2. 2017, ob 16.00; naslov predavanja: Vloga vitamina D in omega 3 maščobnih kislin; predavala bo ga. Hribar Tatjana.

2. Kopanje v Dolenjskih Toplicah, Strunjanu in Šmarjeških Toplicah

Nudimo vam nakup celodnevnih kopalnih kart na vseh treh destinacijah, ki se uporabljajo preko celega leta, vključno z vikendi in prazniki.

3. Telovadba

Telovadba poteka v Športni dvorani Litija dvakrat tedensko: ponedeljek in sreda ob 19.00. Vljudno vabljeni!

Telovadba odpade v ponedeljek, 20. 2. 2017, sredo, 22. 2. 2017, in ponedeljek, 27. 2. 2017. Hvala za razumevanje!

4. Pohodi

16. 2. 2017 Litija–Konj–Svibno, ob 8. uri; Jože Groboljšek

23. 2. 2017 Litija–Vače–Sveta gora, ob 8. uri; Ivan Lamovšek

Nadaljujemo z ustaljeno tradicijo in skupaj s člani MDI vsak četrtek organiziramo pohode v naši bližnji in daljni okolici. Zbor je ob objavljenih urah pred društveno pisarno. Pohodi se bodo glede na vreme tudi prilagajali. Hodite na lastno odgovornost, v primerni obutvi in opremi.

Za pohode v okolici se obvezno prijavite v društveni pisarni najkasneje dan pred odhodom!

5. Plavanje in vadba v bazenu Šmartno

Z MDI skupaj nadaljujemo vodeno vadbo pod strokovnim vodstvom v bazenu Pungrt, vsako sredo od 16.00 do 17.00.

Vljudno vabljeni!

6. Ustvarjalne delavnice

Veseli bomo, če se nam boste pridružili pri ustvarjalnih delavnicah, ki potekajo vsak četrtek ob 17.00 v društveni pisarni.

7. Plačilo članarin

Članarina za leto 2017 znaša **12 EUR**. Poravnate jo lahko v društveni pisarni v času uradnih ur ali na TR 03110-1000021983.

8. Dohodnina
Naše društvo je od oktobra 2007 uvrščeno med upravičence, ki jim lahko namenite del dohodnine za donacije – to je do 0,5 %. Gre za dohodnino, ki je obračunana državi in jo lahko namenite društvu. S tem nam boste omogočili, da bo naše delovanje programsko še bogatejše.

Obrazce za 0,5 % dohodnine lahko dobite v društveni pisarni. Lahko jih tudi posredujete svojim družinskim članom ali prijateljem.
Vsem, ki ste to že storili, se najlepše zahvaljujemo!

9. Razna obvestila
Brezplačna zamenjava merilnikov je še možna. Vsi, ki imate pokvarjene merilnike za sladkor, jih lahko prinesete v društvo in vam jih bomo **brezplačno** zamenjali z novimi.

Uradne ure:
Uradne ure so v ponedeljek in sredo od 8.00 do 11.00. V torek in četrtek ni uradnih ur.

Poleg operativne dejavnosti gradnja gasilskega doma in tekmovanja

Avtor članka: Rudi Bregar

Dolga leta v okviru PGD Kostrevnica, kjer smo primskovški gasilci nabirali znanje in izkušnje, od leta 2009 pa delujemo v okviru samostojnega društva PGD Primskovo. Na Primskovem gre več kot samo za gasilstvo, gre za gonilno združbo na vseh področjih dejavnosti na Primskovem, ki dopolnjujejo naše humanitarno poslanstvo.

Marca bodo minila tri leta od pričetka gradnje novega gasilskega doma z večnamensko dvorano, in če bo šlo vse po načrtih, predvidevamo otvoritev doma že v letošnjem letu. Tudi pozimi ne mirujemo in v drugi polovici januarja smo že postavili gradbeni oder za izdelavo fasade, hladni dnevi pa so bili primerni za dokončevanje notranjih prostorov: dvorane, kuhinje, dveh stranišč in poslovnih prostorov društva. Tako smo uredili prezračevalni sistem v celotnem objektu, izdelali strope, dokončali centralno ogrevanje, položili vse keramične ploščice, dostop do dvorane ... V nadaljevanju nas od večjih del čaka še izdelava fasade in asfaltiranje dovoza in okolice gasilskega doma.
Od 104 članov in članic imamo kar 35 operativnih gasilcev, 19 pionirjev in 11 mladincev. Imamo vso potrebno opremo z gasilskim vozilom GVV-1, prikolico s prenosno motorno črpalko, proti koncu lanskega leta pa smo se okrepili še z gasilskim vozilom GVM-1.

Mladi gasilci PGD Primskovo prav tako delajo zelo zavzeto. Udeležujejo se vseh mladinskih tekmovanj v okviru občine, pogosto se uvrstijo tudi na regijsko tekmovanje. Vsako leto organizirajo svoj tabor, ki ga imenujejo Tabor Laze, na katerem se v prijetnem druženju malo igrajo, učijo gasilskih spretnosti in nekoliko ponagajajo tudi mentorjem z zelo priljubljeno in že tradicionalno igro »mokri mentor«. Nekateri med njimi se udeležijo tabora GZ Šmartno pri Litiji. Vsakič se vrnejo navdušeni nad izvedbo in nam hitro zaupajo, česa so se novega naučili. Vsako leto je zelo kratko, malo igre, malo tekmovanj, druženja, učenja gasilskih veščin, pa je že tu novo leto, ki ga dočakamo skupaj. Vsako leto se pridružijo novi mladi člani, tako da se za bodočnost gasilcev na Primskovem ni bati.

Dedek Mraz je obiskal otroke s Primskovega in Razbor

Avtorica članka: Urška Smrekar

V soboto, 19. decembra, je bil za PGD Primskovo poseben dan. Dan, s katerim smo dokazali, da lahko nadaljujemo z večletno tradicijo prednovoletnega obdarovanja otrok z obiskom Dedka Mraza, ki smo jo podedovali od ukinjenega Kulturnega društva Prinskau.

Sobotno popoldne se je pričelo z lutkovno igralno predstavo Zvezdica Zaspanka, avtorja Frana Milčinskega - Ježka. Po predstavi so otroci z območij nekdanje KS Primskovo in Razbore zapeli pesmico in priklicali Dedka Mraza, ki jih je napolnil z veseljem in vsakega otroka obdaril z lepim darilom. Po končani predstavi in razdelitvi daril je gasilsko društvo v novih kletnih prostorih za vse obiskovalce organiziralo druženje ob čaju in kuhanem vinu.

Ob tej priložnosti se Odbor za kulturo in šport PGD Primskovo iskreno zahvaljuje vsem soustvarjalcem predstave, vsem donatorjem in Občini Šmartno pri Litiji.

Od Pristave do Grmade

Avtor članka: Sekcija za pohodništvo pri ŠD Javor

Dolga leta smo se vozili po dolini iz Ivančne Gorice proti Javorju in opazovali simpatično cerkvico, tam levo, malo višje, in si neštetokrat dejali, da enkrat pa skočimo do nje.

Minila so desetletja in očitno je bil čas zrel za obisk tega kraja, ki mu tudi imena nismo poznali. Pristavo obiščemo večkrat na leto, saj nam je za zgled in ponos, kako sovaščani stopijo skupaj in naredijo iz vasice zanimivo turistično točko. Projekt, ki so ga izvedli, je primer sodelovanja vaščanov, kar je prej redkost kot praksa po hribovskih vaseh. Parkirali smo ob brunarici in se podali po gozdni stezi na krajši pohod do Grmade, kjer stoji cerkev sv. Miklavža. Odpre se nam razgled na Ivančno Gorico z okolico in le smejimo se svoji neodločnosti, da tega pohoda nismo izvedli že prej. Razočarani nad neurejenostjo okolice tega hribčka se hitro obrnemo nazaj in jo popihamo k urejeni Pristavi. Pohod je primeren za vse starosti, ni dolg in srčno upamo, da bodo naslednji pohodniki imeli več sreče z urejenostjo Grmade.

Šmarski tamburaši ustvarjamo že 34 let

Avtorica prispevka: Minka Savšek, predsednica društva

Do decembra 2013 je orkester vodila Helena Vidic, nato pa je mesto umetniškega vodje in dirigenta uspešno prevzel njen brat Štefan, saj je tudi pod njegovo taktirko orkester v letu 2016 na državnem tekmovanju dosegel zlato priznanje.

V okviru Kulturnega društva Tamburaški orkester Šmartno deluje tudi skupina Trzalica, v kateri se mladi tamburaši pripravljajo na članstvo v orkestru, in veseli smo, da so se pod skrbnim vodenjem naše dolgoletne tamburašice Marjance Vidic v decembru kar štirje osnovnošolci priključili orkestru.
V letu 2016 smo šmarski tamburaši nastopili šestindvajsetkrat.

- Z božičnimi pesmimi smo sodelovali pri mašah v litijski in šmarski cerkvi.
- V okviru slovenskega tamburaškega orkestra smo sodelovali na proslavi ob kulturnem prazniku. Na tem dogodku je Javni sklad za kulturne dejavnosti za izjemne dosežke na glasbenem področju Heleni Vidic podelil Gallusovo listino.
- Na državnem tekmovanju tamburaških skupin in orkestrov v Lendavi smo se uvrstili med najboljše orkestre v Sloveniji in bili zato gostje na tovrstnem tekmovanju na Hrvaškem.
- Konec avgusta smo se udeležili mednarodnega tamburaškega festivala v Makedoniji.
- Tradicionalni, že osmi, jesenski koncert Latino Martini je mladinska skupina izvedla s Petrovimi tamburaši iz Šempetra in teden kasneje koncert ponovila v Šempetru.
- Na letnem koncertu v Šmartnem smo z domačim mešanim pevskim zborom Cum anima predstavili naštudirani program pretekle sezone.
- Razveselili smo varovance Doma Tisje v Črnem Potoku in enoti v Litiji, igrali poročno koračnico na poročnih slovesnostih ter sodelovali na občinski proslavi ob dnevu državnosti.
- V dveh osnovnih šolah in vrtcih smo predstavili delovanje našega društva, igrali smo na prireditvi v Dolskem, na razstavi vezenin v Šmartnem, na praznovanju 130 let Predilnice Litija, na novoletnem koncertu Pihalnega orkestra Litija, na različnih rojstnodnevnih praznovanjih in dopolnjevali znanje na tamburaškem seminarju.

Novice iz Planinskega društva Litija

Avtor članka: Aleš Pregel

V soboto, 3. 12. 2016, je v Lendavi potekala svečana podelitev najvišjih priznanj Planinske zveze Slovenije. Med dobitniki je bil tudi naš član Jože Sinigoj. Jože Sinigoj se je pred dobrima dvema desetletjema aktivno vključil v delo našega društva. Desetletje je vodil organizacijo pohoda na Tisje, sodeloval je na številnih izletih in prireditvah.

S svojo smelostjo in optimizmom bogati Badjurovo krožno pot. Dobitniki priznanj za prehojeno pot ste deležni njegove spodbudne besede. Sodeloval je pri prenovi vodnika po BKP. Skupaj z zakoncema Smolej je poskrbel za izvirno likovno opremo vodnika, ki je tik pred izdajo. Iskrene čestitke in naj bo plaketa spodbuda za nadaljevanje aktivnega dela.
11. 12. 2016 je potekal 36. pohod na Tisje. Na startu v Litiji se je evidentiralo 210 pohodnikov, vseh pohodnikov pa je bilo več kot 300. Na Tisju so pohodnike s kulturnim programom razveselili učenci POŠ Kostrevnica, navzoče pa so pozdravili predsednica PD Litija Alma Jere, župan občine Litija g. Franci Rokavec in podžupan občine Šmartno pri Litiji g. Srečko Vavtar.
Planinskega izleta po BKP se je 17. 12. 2016 udeležilo 37 članov planinske sekcije Sokol. Obiskali so kmečki turizem na Obolnem (722 m), kjer so imeli zaključek nadvse uspešnega leta. Predstavili so tudi program izletov za leto 2017.
Na štefanovo, 26. 12. 2016, so se člani planinske sekcije Sava srečali na tradicionalni planinski inventuri. Tokrat so si izbrali oglarsko pot. Na domačiji Brinovec so jim predstavili oglarstvo, ogledali pa so tudi Valvasorjev dvorec. Pot so zaključili na kmečkem turizmu Pr'Krjan na Dobovici.
Novoletnega pohoda na Kum se je 7. 1. 2017 v zelo hladnem vremenu udeležilo sedem članov sekcije Sokol.
Člane in tiste, ki bi to radi postali, vabimo v društveno pisarno na Ponoviški cesti 12 v Litiji (Ukmarjeva vila) vsak četrtek od 16. do 18. ure. V pisarni lahko poravnate članarino, na voljo pa so tudi programi in koledar za leto 2017. Vabljeni!

Načrtovani izleti v februarju 2017.

- 18. 2. 2017 – Trebeljevo (sekcija Sokol)
- 18. 2. 2017 – Reger (sekcija Sava)
- 25. 2. 2017 – 21. pohod Franca Štrusa

Program je okviren, več informacij o izletih pa dobite na društvu in na spletu: http://www.pdrustvo-litija.si/.

Društvo upokojencev Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Boris Žužek

Zadnja dva meseca v minulem letu se je zvrstilo več dejavnosti.

Izvedli smo štiri rekreacijske pohode v šmarsko okolico (Tenetiše–Breg, Zavrstnik–Sitarjevec, Litija–Zgornji Log in po Lušni poti v Jazbine). V prvi polovici novembra smo povabili na družabno srečanje v gostilno Maček vse lanske jubilante, a je bil odziv zelo skromen. 8. novembra smo si v Mestnem gledališču ljubljanskem ogledali komedijo Čudežna terapija, v kateri smo občudovali igralki Tjašo Železnik in Tanjo Ribič ter igralca Uroša Smoleja.

V decembru smo se udeležili predavanja o demenci v Trbovljah, se srečali s Šmartinkami v gostilni Maček ter bili gostje na božično-novoletnem srečanju sekcije Nove korenine Primskovo, ki je bilo na miklavževo v gostišču Fajdiga v Temenici. 8. decembra smo imeli lansko zadnje srečanje s prostovoljkami, ki je bilo v šmarski knjižnici in se ga je udeležila tudi zasavska koordinatorka, Marjana Bajda. Poročala nam je o okrogli mizi, ki je potekala na sedežu DU Trbovlje, izmenjali smo si izkušnje o srečanjih s starejšimi in prejeli novoletna darila, s katerimi smo obdarili osebe, stare nad 80 let, ki sodelujejo v projektu »Starejši za starejše«.

V ponedeljek, 12. decembra, smo se zbrali na božično-novoletnem srečanju v gostišču Krznar; bilo nas je 59 in smo se ob zvokih harmonike in kitare tudi zavrteli ter si zaželeli mirne in vesele bližajoče praznike.

Udeležili smo se tudi proslave ob 70-letnici Doma Tisje ter pred prazniki obiskali vse naše člane v tem domu, jih skromno obdarili ter z njimi poklepetali.

Balinarska O. B. R. L. Šmartno - Litija 2016/17

Avtor članka: Marjan Lukančič, predsednik K. Š. D. Velika Štanga

V letu 2016 smo pričeli jesenski del tekmovanja v medobčinski balinarski rekreativni ligi, v kateri sodeluje osem ekip: tri iz Litije, dve iz Velike Štange, ena iz Jevnice, DU Sloga in Športno društvo Golišče.

Po borbenih tekmovanjih v športnem duhu izgleda lestvica po jesenskem delu 2016 sledeče – razvidno iz lestvice Balinarske zveze Slovenije.

O. B. R. L LITIJA - ŠMARTNO 2016/17							
1. GOLIŠČE	7	5	2	0	45 : 11	12	+ 34
2. KŠD VELIKA ŠTANGA/1	7	4	2	1	38 : 18	10	+ 20
3. JEVNICA	7	3	3	1	29 : 27	9	+ 2
4. ŠD PREDILEC/1	7	3	2	2	32 : 24	8	+ 8
5. MDI LITIJA - ŠMARTNO	7	4	0	3	32 : 24	8	+ 8
6. KŠD VELIKA ŠTANGA/2	7	2	2	3	24 : 32	6	- 8
7. ŠD PREDILEC/2	7	1	0	6	17 : 39	2	- 22
8. DU SLOGA	7	0	1	6	17 : 49	1	

Vse ljubitelje balinanja vabimo, da se nam pridružite spomladi 2017!

K. Š. D. Velika Štanga – sekcija balinarji – smo 9. 7. 2016 organizirali tradicionalni Antonov turnir, ki ga je osvojila ekipa Š. D. Golišče. Na povabilo balinarjev Ivančne Gorice smo se balinarji 13. 8. 2016 udeležili njihovega turnirja. 14. 8. 2016 smo balinarji organizirali že 6. tradicionalni turnir med vasmi, tekmovalo je šest ekip. Za izlet na barko v Izoli, 16. 9. 2016, se je prijavilo 30 članov društva. Ob vedrem in prešernem vzdušju nam je malo ponagajalo vreme, vendar smo kljub dežju še zadnjič skočili v morje. 28. 9. 2016 smo se udeležili tudi balinarskega turnirja v Topolšici. Za gledalce na balinišču smo člani društva postavili dve novi tribuni. 19. 10. 2016 smo se balinarji udeležili turnirja Old Boys Dol pri Hrastniku,

na katerem smo med osmimi ekipami zasedli odlično prvo mesto. V oktobru smo priredili druženje članov društva, na katerem nista manjkala odojek in seveda dobra kapljica.

Kot se spodobi za mesec december, smo tudi v letu 2016 organizirali božični turnir v balinanju, zmagala je ekipa Š. D. Golišče, druga je bila ekipa Ivančne Gorice, tretja ekipa pa je bila Štanga 2. Najbližalec je bil Mitja Obolnar.

Ob tej priložnosti naj se v imenu K. Š. D. Velika Štanga zahvalim Občini Šmartno za investicijo, vloženo v kulturni dom v Veliki Štangi, kjer smo pridobili novo ogrevanje, ki smo se ga resnično vsi razveselili, saj bo ogrevan dom prinesel v naš kraj več kulturnih dogodkov, same kulture in druženja med krajani.

In še nekaj o nogometu:

V ligi O. L. M. N. so nogometaši K. Š. D. Velika Štanga v sezoni 2016/17 po jesenskem delu tekmovanja zasedli sam vrh lestvice – čestitke!

Kulturno športno društvo Velika Štanga obvešča vse interesente, da si lahko rezervirajo brunarico za piknike, in sicer na mobitel: 041 274 211 ali 041 601 173.

Kulturno športno društvo Velika Štanga želi vsem balinarkam in balinarjem srečno, zdravo in športno novo leto 2017.

MIKLAVŽ 2016 ni pozabil na najmlajše

Avtor prispevka: Rudi Vidic

Prosvetno društvo, župnija Šmartno in OPZ Žvrgolevčki so ob pomoči Občine Šmartno izvedli humanitarno prireditev Miklavž prihaja.

Žive jaslice na Javorju

Avtorica članka: Erika Cerjak

Ko se je božični dan prevesil v mrak, je Javorje ponovno oživelo. Domačini so pripravili že tradicionalno uprizoritev živih jaslic. Zbralo se je veliko ljudi, da bi spremljalo božično zgodbo, vpeto v življenje slovenskega kmeta in njegove običaje.

Zgodba se je pričela z Marijo, ki jo je obiskal angel in ji povedal, da bo rodila božjega sina. Ko sta se Jožef in Marija odpravila na pot, ju nihče ni hotel sprejeti k sebi. Tako sta prispela do revnega hlevčka, kjer se jima je rodil Jezus. Zgodba se je končala z obiskom angelčkov in svetih treh kraljev.

Med svetopisemskimi prizori je bil letos prikazan del tradicionalne kmečke ohceti, in sicer del, ko so se svatje odpravili po nevesto. Poroka je bila v Sloveniji od nekdaj povezana z raznimi šegami in običaji. Na vasi pa seveda niso nikoli manjkale vaške opravljivke, ki so se redno zbirale ob vaškem vodnjaku.

Pri predstavitvi živih jaslic je sodelovalo preko 60 nastopajočih. Po kulturnem programu so si obiskovalci lahko ogledali prizorišče dogajanja. Otroci so si z veseljem ogledovali domače živali, v jaslih pa je letos prvič ležal čisto pravi »Jezušček«.

Upamo, da ste nekaj božičnega miru ohranili v svojih srcih in naj vas mir, sreča, zdravje in ljubezen spremljajo skozi vse prihodnje leto.

Cum anima in Prosvetno društvo Šmartno sta uspešno organizirala božični koncert

Avtorica članka: Anamarija Kamin

Tradicionalni koncert pevskega zbora Cum anima, ki se je 26. decembra odvijal v cerkvi svetega Martina, je bil obogaten s številnimi skladbami slovenskih in tujih skladateljev, ki so ustvarili čudovite božične napeve.

Letošnji koncert pa je bil še posebnejše narave, saj smo sodelovali vsi člani Prosvetnega društva Šmartno. Na koncertu so poslušalci tako prisluhnili tudi pevskemu zboru sv. Martina, Fantom od fare in najmlajšim članom društva – Žvrgolevčkom.

Koncert je potekal v duhu praznika, ki nas združuje, saj ponovno združi skupaj družine, prijatelje in velikokrat tudi popolne neznance. V današnjem času pogosto pozabimo prav na slednje. Živimo v svetu, polnem sporov, predsodkov in nesprejemanja. Hitro vidimo napake drugih, hkrati pa ne pomislimo, da imamo mogoče z njimi tudi kaj skupnega. Ravno božični čas pa nas vabi, da se združimo in skupaj proslavimo bistvo božičnih praznikov. Zato je letošnje leto pevski zbor Cum anima z zborovodkinjo Manco Vidic večer obarval s tradicionalnimi božičnimi napevi drugih narodov. Vsi člani Prosvetnega društva Šmartno smo koncert prav tako obarvali z vsem poznanimi skladbami in ob tem izrazili hvaležnost za to priložnost deljenja glasbe med poslušalce ter širjenja dobre volje, strpnosti in druženja med sokrajani.

Utrinek z božičnega koncerta

Koncert Fantov od fare z gosti ob 1. obletnici Rastoče knjige Primskovo

Avtorica članka: Helena Selan

V nedeljo, 20. novembra 2016, smo na Primskovem obeležili prvo obletnico Rastoče knjige Primskovo. Obletnico smo počastili s koncertom Fantov od fare z gosti: Vokalno skupino Pavza in Vokalno skupino Gartrožce.

Minilo je leto od otvoritve naše Rastoče knjige Primskovo. Veseli smo, da naša knjiga ne sameva: ogleda si jo mnogo romarjev, pohodnikov, izletnikov in tu na vrhu Primskove gore čudovito dopolnjuje bogastvo in dediščino tabora in kraja. Rastoča knjiga je zelo pomembna za naš kraj, za posameznike in skupnost, zato projekt Rastoča knjiga ostaja zaveza našega Etnološkega društva z namenom, da se v kraju ohranja dediščina, da rastoča knjiga povezuje ljudi in širi bogastvo in znanje kraja.

Rastoči knjigi letos nismo dodali novega lista, smo jo pa nedvomno obogatili. V našo zbirko smo dodali revijo Levstikove poti ob jubilejnem 30. popotovanju po Levstikovi poti. Za sodelovanje in lepe besede na prireditvi se zahvaljujemo gospodu Rudiju Bregarju, ki je že vsa leta idejni in projektni vodja projekta Levstikove poti in urednik revije Levstikova pot.

Osrednja gostja in slavnostna govornica ob 1. obletnici Rastoče knjige Primskovo je bila gospa Martina Rozman Salobir, ravnateljica Narodne in univerzitetne knjižnice Ljubljana. Zbrane sta nagovorila tudi g. Rajko Meserko, župan občine Šmartno pri Litiji, ter dr. Janez Gabrijelčič, idejni oče Rastoče knjige Slovenije.

Slovesni dogodek so nam polepšali pevci Fantje

od fare s koncertom domoljubnih pesmi, pesmi o trti, o grozdju in o vinu, ki jih prepevajo v ljudskem večglasju ali, kot pravimo, na fantovski način. Svoj prispevek k lepšemu dogodku sta prispevali domača Vokalna skupina Gartrožce ter gostje Vokalna skupina Pavza. Da je prireditev lepo tekla, je s povezovanjem poskrbela Lucija Selan s pomočjo Krjavlja (Andrej Selan) in njegovimi duhovitimi pripovedmi iz romana Josipa Jurčiča, Deseti brat.

Po končani prireditvi smo druženje nadaljevali ob dobrotah, ki so jih pripravili člani ED Jurija Humarja in pevke domače skupine Gartrožce. Zahvaljujemo se vsem nastopajočim, našim gasilcem in vsem ostalim, ki so kakorkoli sodelovali in pomagali pri prvi obletnici Rastoče knjige Primskovo.

Etnološko društvo Jurija Humarja Primskovo vabi, da si Rastočo knjigo ogledate v Miklavževi dvorani na vrhu Primskove gore.

Slovesnost ob 40-letnici Vrtca Ciciban v Šmartnem

Avtorica članka: Mojca Dragar, pomočnica ravnatelja

V prazničnem decembru smo v našem vrtcu preko drobnih pozornosti razvijali sočutje do sočloveka in veselje ob skupnem ustvarjanju in druženju. V skupinah smo si praznično uredili igralnice, prebirali zimske pravljice, poslušali umirjeno glasbo ter se likovno in gibalno izražali po navdihu pravljic in glasbe.

Čas smo namenili tudi besedi praznovanje, saj smo se ob vseh naštetih dejavnostih tudi vestno pripravljali na praznovanje ob 40-letnici Vrtca Ciciban.

Praznovati smo začeli že v četrtek, 5. januarja 2017, z odprtjem fotografske razstave, ki nas popelje skozi delo in ustvarjanje v minulih štiridesetih letih. Na otvoritvi je bila osrednja gostja druženja dolgoletna vzgojiteljica in prva vodja Vrtca Ciciban, gospa Anica Hostnik. Za kulturni program so poskrbeli otroci iz skupine Čebelice in Pikapolonice ter njihove vzgojiteljice Alenka, Amanda, Jolanda in Maja. Na tamburici jih je spremljala vzgojiteljica Katarina Savšek.

Slovesnost ob 40-letnici je potekala 7. januarja 2017 v Dvorani Pungrt. Občinstvo, ki je napolnilo športno dvorano, je prisluhnilo pesmicam Otona Župančiča – Mehurčki. Pesniška zbirka Mehurčki je vsem znana knjiga, ki ima veliko vrednost zaradi svoje preprostosti, prikaza življenja nekoč, pesnikove ustvarjalnosti, raznolikosti … V vsaki pesmici so bili glavni igralci otroci – radovedni, nagajivi, veseli, radoživi. Prav takšna je bila tudi naša prireditev – bogata, razgibana in polna otroške energije.

Posebno presenečenje je pripravil zborček vzgojiteljic z venčkom zimzelenih pesmi in s spremljavo pesmi na lončke. Zborček je vodila Rahela Sinigoj.

Oba slavnostna govornika, župan Rajko Meserko in ravnatelj Albert Pavli, sta poudarila pomen predšolske vzgoje in pohvalila strokovno delo vseh zaposlenih.

Ob zaključku naše prireditve smo bili vsi sodelujoči zadovoljni, saj je bil čas, ki smo ga namenili za izvedbo prireditve, poplačan s številnimi pohvalami, ki smo jih prejeli po prireditvi in še v naslednjih dneh.

Zdaj, ko so se čustva že umirila, je čas, da se iskreno zahvalimo vsem, ki ste nam pomagali pri pripravi in izvedbi naše odmevne prireditve, pokroviteljem: ATV Litija, D&D vzdrževanje in montaža, Janez Dragar s. p., Elektro Jani, Frtica d. o. o., Gostilna pri Mačku, Kopit d. o. o., KSP Litija, LI-TECH avtostoritve, Jože Litrop s. p., Marino d. o. o., Omahen transport, Peskokop Kepa, Piškotek, Ani Berčon s. p., Pungi Pub, Smuk Teodor, avtoprevozništvo s. p.

Odkritje spominske plošče v Litiji

Avtor članka: Karlo Lemut

Ob 25-letnici samostojnosti Slovenije in v počastitev dneva samostojnosti in enotnosti smo v petek, 23. 12. 2016, odkrili spominsko ploščo kot pomnik na dogodke v letih 1990–1991. Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno je ob sodelovanju Občine Litija v zahvalo za dejanja za samostojno Slovenijo odkrilo spominsko ploščo v spomin na tajno skladišče orožja in streliva enot teritorialne obrambe občine Litija, ki je bilo v zaklonišču stanovanjsko-poslovnega objekta na Jerebovi ulici 14 v Litiji.

S tem dejanjem želimo sedanje in kasnejše rodove opominjati na dogodke iz bližnje zgodovine naše domovine in izpostaviti odgovornost ter skrb, da se dejanja za samostojno Slovenijo ne bi pozabila.

Slavnostni govornik na tej slovesnosti je bil predsednik Zveze slovenskih častnikov g. Alojz Šteiner, ki je izpostavil dogodke in dejanja, povezana z osamosvojitvijo Slovenije, ter ob tem poudaril, da je tem potrebno posvetiti več pozornosti in odgovornosti.

V kratkem kulturnem programu so sodelovali Pihalni orkester Litija, Moška vokalna skupina Lipa iz Litije, učenci Osnovne šole Litija z recitalom in dijakinja Gimnazije Litija Lara Koci s svojo recitacijo ‚Sloveniji za 25. rojstni dan'.

Posebne pozornosti pa so bili deležni tudi pripadniki slovenske vojske, ki so ob odkritju spominske plošče postavili častno stražo.

Spominska plošča je nameščena pred vhodom v prostore Občine Litija, ob plošči, ki jo je Občina Litija prejela kot ena od šestnajstih občin v Republiki Sloveniji, ki je preprečila odvzem orožja enotam teritorialne obrambe v maju 1990.

Ploščo so slovesno odkrili predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno, g. Ivan Lovše, g. Mirko Kaplja – predsednik skupščine Občine Litija v letih 1990–1991 in sedanji župan občine Litija, g. Franci Rokavec.

Ob zaključku se zahvaljujemo Občini Litija, Kovinski galanteriji Litija, z lastnikom g. Bojanom Železnikom, Kamnoseštvu g. Antona Laha z Brega pri Litiji in Mestni skupnosti Litija, ki so z materialnimi prispevki pripomogli k odkritju tega spominskega obeležja, ki je obogatilo kulturno dediščino mesta in občine Litija.

Konec jeseni je bilo pestro tekmovalno obdobje v Taekwondo klubu Šmartno - Litija

Avtorica članka: Eva Štangar

V mesecu novembru 2016 sta potekali za naš klub dve pomembni tekmovanji.

Prvo je bilo 22. Croatia Open, tekmovanje za svetovni pokal, ki je potekalo v zagrebški Areni. To je eno močnejših prvenstev v Evropi, saj je na njem tekmovalo 1091 taekwondoistov iz 31 držav. Naš klub je zastopal le Domen Pirc, ki je bil v Zagrebu v okviru slovenske članske reprezentance. Tekmoval je v kategoriji do 74 kg, v kateri je bilo skupno 41 taekwondoistov. Domen je v prvem krogu suvereno premagal Nizozemca Koubio, v drugem je bil močnejši od Hrvata Brcića, v tretjem krogu pa je po začetnem vodstvu in poškodbi noge na koncu moral priznati minimalno premoč Poljaka Szaferskega, in je tako zaključil tekmovanje v osmini finala. S tem si je priboril dodatne 1,51 točke na svetovni lestvici, po kateri se vztrajno vzpenja in je trenutno na 130. mestu.

Naslednje tekmovanje, ki se ga je udeležil naš mladinec Tadej Pirc, je bilo svetovno mladinsko prvenstvo v kanadskem Burnabyju, ki je potekalo od 16. do 20. 11. 2016. To je bilo enajsto tovrstno tekmovanje, na katerega se je prijavilo 839 taekwondoistov iz 101 države. Slovenske barve so zastopali le štirje najboljši mladinci, med njimi Tadej Pirc, ki je tekmoval v kategoriji do 59 kg. Na to tekmovanje se je pripravljal celotno obdobje od poletja dalje, zato je odšel preko luže vrhunsko pripravljen. V njegovi kategoriji je tekmovalo 61 taekwondoistov iz prav toliko držav. V prvem krogu je Tadej premagal nasprotnika Chana iz Hongkonga, v naslednjem krogu pa se je boril s skoraj za glavo večjim Irancem Jamshidijem. Tadej ga je prvi dve rundi uspešno obvladoval, na koncu tretje runde pa je zaradi majhne nepazljivosti Iranec povedel z udarcem v glavo, in tako na koncu dobil dvoboj. Tadej je s tem zaključil tekmovanje v osmini finala. Sicer nekoliko razočaran, vendar z novo dodatno samozavestjo in izkušnjami, ki mu bodo naslednje leto na mladinskem evropskem prvenstvu prišle še kako prav.

Prvo nedeljo v decembru smo se taekwondoisti zbrali na že tradicionalnem turnirju v Ivančni Gorici, v organizaciji kluba Kang. Udeležilo se ga je 25 klubov iz petih držav. Za naš klub je tekmovalo 11 tekmovalcev. Rezultati: Tinkara Perme je osvojila 1. mesto, Adnan Oshish, Aleksandra Rozina, Tai Cerar, Maj Verhovnik Marovšek in Ana Lisa Širok so osvojili 2. mesto, Matevž Smrekar, Amin Oshish in Pia Smrekar so osvojili 3. mesto. Tekmoval je tudi Jošt Smrekar, Lovro Perme pa zaradi poškodovane roke ni stopil na tatami.

V februarju nadaljevanje sezone

Avtor članka: RD Herz Šmartno

Članska ekipa se je po novem letu zbrala 9. januarja ter začela s pripravami na drugi del sezone. Po uspešnem jesenskem delu je cilj s podobnimi igrami nadaljevati tudi do konca sezone 2016/2017. Trener Filip Gradišek je zadovoljen z dosedanjimi rezultati, a poudarja, da jih čaka še veliko dela.

V jesenskem delu je bilo prisotnih nekaj poškodb, ampak so se večinoma vse sanirale. V proces treningov se počasi vrača Luka Poglajen, ki ne čuti več bolečin v kolenu. Z individualnimi treningi je začel tudi Andraž Justin. Na listi poškodovanih je od začetka sezone Žiga Berglez, za katerega je verjetno celotna sezona že izgubljena. Po operaciji okrevata Dejan Berglez in Žiga Pregelj, če pa se bosta še kdaj vrnila na igrišče, še ni znano.

Priprave na nadaljevanje sezone so v polnem teku, največ poudarka je na fizični in kondicijski pripravi, saj šmarska ekipa goji hiter in moderen rokomet. Treningi so seveda naporni, nekaj težav so v januarju predstavljale bolezni določenih igralcev.

Ekipa je v januarju odigrala dve prijateljski tekmi, v Trbovljah in Trebnjem.

RD Rudar : RD Herz Šmartno 31 : 32 (17 : 21)
RK Trimo Trebnje : RD Herz Šmartno 36 : 25 (17 : 16)

Obe tekmi sta služili kot priprava pred nadaljevanjem, saj je ekipa RD Herz Šmartno igrala s polno postavo cca. 2/3 tekme in poizkušala s hitro igro nadigrati nasprotnika. Na obeh tekmah se je pokazalo, da je ekipa dobro pripravljena in ima dobre obete pred nadaljevanjem prvenstva.

S februarjem se nadaljuje državno prvenstvo v rokometu v 1. B državni rokometni ligi. Do konca je še 13 tekem, cilji ekipe pa kljub težavam ostajajo nespremenjeni, uvrstitev med prve štiri ekipe. V mesecu februarju bodo na sporedu tri domače tekme.

04. 02. 2017 ob 19.00 RD Herz Šmartno : RK Črnomelj
18. 02. 2017 ob 19.00 RD Herz Šmartno : RD Slovan
25. 02. 2017 ob 19.00 RD Herz Šmartno : RD Moškanjci - Gorišnica

S tekmami nadaljujejo tudi mlajše selekcije. Mladinci igrajo v 2. DRL, v finalni skupini za uvrstitev od 7. do 12. mesta, s tekmami začnejo v februarju. Mlajši dečki A se borijo v skupini JUG za uvrstitev v polfinalno skupino, trenutno so na 4. mestu. Kadeti in starejši dečki A se žal niso uvrstili v polfinalni ligi, s tekmami za razvrstitev od 17. mesta nadaljujejo v februarju.

V imenu društva vas vabimo, da si ogledate tekme 1. B lige v domači Dvorani Pungrt in tudi kakšno v gosteh. Hvala navijaški skupini KROKARJI, ki nas tudi v novi sezoni spremlja doma in na gostovanjih!!! Seveda vas vabimo tudi na tekme mlajših selekcij, ki so na sporedu skoraj vsak vikend. Vse bralce vabimo, da si ogledate našo internetno stran www.rdherzsmartno.si *in seveda naš Facebook profil:* www.facebook.com/Rokomet.Smartno, *na katerih lahko spremljate veliko zanimivih novičk, fotografij ipd.*

(foto: Blaž Bratkovič)

22. božični turnir na Češkem

Avtorica članka: Eva Štangar

V decembru se je Taekwondo klub Šmartno - Litija odpravil še na zadnje tekmovanje v letu 2016. Odšli smo na 22. božični turnir na Češko, v mesto Pelhrimov, kjer domuje nam že dobro znani Taekwondo klub Lacek.

S klubom imamo dolgoletne prijateljske stike, srečujemo se na številnih tekmovanjih, poleg tega pa se tudi oni redno udeležujejo našega domačega tekmovanja Pokal Šmartno - Litija, ki ga na drugo soboto v marcu organiziramo vsako leto. Na turnir smo se odpravili v bolj sproščenem vzdušju in združili prijetno druženje z nabiranjem izkušenj, hkrati pa je bil dogodek tudi nagrada za najprizadevnejše borce in borke. Zato smo si vzeli tudi nekaj časa za oglede in videli Češke Budejovice, Prago ter mesto Ihlava, kjer smo tudi spali.

Tekmovanje je potekalo v nedeljo, 11. 12. 2016, udeležilo se ga je 30 klubov iz dvanajstih držav. Iz našega kluba so tekmovali trije kadeti in en član, dosegli so naslednje rezultate: Domen Pirc – 1. mesto, Pia Smrekar – 3. mesto ter Aleksandra Rozina in Lovro Perme – 5. mesto.

V januarju je nekaj predaha med tekmovanji. Ta je namenjen krajšemu počitku, nato polaganju višjih pasov in kondicijskim pripravam, ki so predpogoj za dobre rezultate na tekmovanjih. Čaka nas naporen februar, saj se bodo zvrstila kar tri tekmovanja za svetovni pokal, ki se jih bosta udeležila naša reprezentanta Domen in Tadej Pirc. Prvi dve tekmi svetovnega pokala bosta v turški Antalyi – Evropsko klubsko prvenstvo, ranga G1, in Odprto prvenstvo Turčije, ranga G2. Naslednje pa bo Odprto prvenstvo Slovenije, ranga G1. Za ostale tekmovalce pa bo prvi mednarodni turnir M2 v hrvaškem Vrbovcu. Ker večini verjetno ni poznano rangiranje tekmovanj svetovnega pokala, naj na kratko predstavim sistem. G1, G2 do G20 so zahtevnostne stopnje tekmovanj svetovnega pokala. Večja, kot je številka, zahtevnejše je tekmovanje in tekmovalci posledično dobijo več točk na svetovni in olimpijski rang lestvici. Za prvo mesto na tekmovanju ranga G1 dobi tekmovalec 10 točk, najzahtevnejše tekmovanje pa je rang G20, to so olimpijske igre, na katerem dobijo tekmovalci z osvojenim prvim mestom 200 točk.

Bor Artnak je zmagovalec turnirja TZS do 16 let

Bor Artnak, ki je šele novembra zaključil s tekmovanji do 12 let in še ni dopolnil 13 let ter zaseda trenutno visoko 3. mesto slovenske teniške lestvice do 14 let, je novo sezono začel več kot odlično. Na prvem turnirju sezone za slovensko teniško lestvico do 14 let, ki je bil v začetku decembra, se je Bor uvrstil v finale, v katerem se je pomeril s 1. nosilcem, leto in pol starejšim Kranjčanom Jonom Šuntarjem, ki je bil za las boljši od Bora. Finale in pokal za **2. mesto** sta za Bora odličen začetek, še posebej ker je bil turnir 1. kategorije, kar pomeni najvišjega ranga v Sloveniji. Res veliko presenečenje pa je **Bor Artnak** pripravil še starejšim sotekmovalcem. Nastopil je namreč na turnirju do 16 let, ki je bil serije B, in bil dobesedno brez konkurence ter dobesedno mlel precej starejše nasprotnike vse do finala, v katerem je za piko na i v finalu premagal Maja Jurija Miklavca kar s 6 : 0 6 : 1 in mu po teniško zavezal »kravato« ter osvojil **1. mesto**! **BRAVO BOR!**

Žal je imel Bor nekoliko smole pri žrebu na zimskem državnem prvenstvu v Mariboru, saj se je moral že v četrtfinalu pomeriti s trenutno vodilnim na lestvici do 14 let in leto dni starejšim Galom Emeršičem Potočnikom iz Maribora, ki je bil za odtenek boljši od Bora in je na koncu tudi osvojil naslov državnega prvaka. Je pa Bor obdržal odlično 3. mesto na lestvici do 14 let in 1. mesto med svojimi letniki.

Zelo uspešni so bili tudi nekateri drugi tekmovalci Tenis kluba AS Litija. Na državnem prvenstvu do 12 let je v konkurenci dvojic **Jaka Tomažin** osvojil pokal za **2. mesto** in **naslov državnega podprvaka**.

Kar dva pokala je na zimskem državnem članskem prvenstvu osvojila naša odlična **Tina Godec**. Tina je osvojila pokal za **3. mesto** tako v igrah posameznic kot tudi v igrah dvojic.

Mladinci so se merili na turnirju do 18 let v Ljubljani. Najuspešnejši je bil **Tom Kovač Ašič**, ki je osvojil pokal za 3. mesto. Najmlajši pa so merili moči na domačem terenu, saj je Tenis klub AS Litija gostil odprto prvenstvo do 10 in 11 let. Pri fantih je v kategoriji do 10 let nastopil devetletni Žiga Šeško, ki gre po stopinjah Bora Artnaka in je potrdil vlogo nespornega favorita ter znova prepričljivo zmagal. V finalu je ugnal Svita Suljiča iz Ljubljane kar s 6 : 0. To je že druga zaporedna zmaga Žige Šeška na turnirjih do 10 let, saj je zmagal tudi na prejšnjem v Velenju.

Rekreativni tenis – zmagovalca božičnega turnirja sta Karmen Kristan in Aleksander Farkaš

Kot vsako leto je bila tudi letos zelo velika in pestra udeležba na božičnem turnirju. Letos se ga je udeležilo še posebno veliko odličnih rekreativnih igralcev iz Litije, Šmartnega pri Litiji, Ljubljane, Izlak, Zagorja, Trbovelj, Kisovca itd., zato se je bilo za vstop v zaključne boje potrebno pošteno potruditi. Zmaga pa je tokrat ostala doma, saj sta v finalu slavila Karmen Kristan in Aleksander Farkaš, ki sta bila boljša od Anje Regent (Ljubljana) in Denisa Uraniča (Izlake). Slikovni material in posnetek glasbenega vložka Darka Vidica si lahko ogledate na naši spletni strani www.as-litija.si.

Bor Artnak in Jon Šuntar – finalista turnirja do 14 let

Rekreativna liga AS – prvi vikend v letu 2017

V **prvi ligi** ni prišlo do večjih presenečenj. Marjan Končar je bil po težki tekmi z rezultatom 9 : 7 boljši od Grege Severja. Odlično formo, in da si zasluži mesto v prvi ligi, je pokazal Bojan Bric, ki je z rezultatom 9 : 7 premagal Boštjana Kogovška. Prvo zmago v prvi ligi je vknjižil Dejan Simič, ki je bil boljši od Jerneja Kovačiča.

V drugi ligi je potrebno poudariti presenečenje, ki ga je pripravil Boštjan Tič, ki je ugnal Darka Vidica z rezultatom 9 : 7, ter tako poskrbel, da v drugi ligi ni več neporaženega igralca. V tretji ligi še naprej odlično formo prikazuje Matej Klopčič, ki je zabeležil novo zmago. Vikend pa je bil izredno uspešen tudi za Miho Lebingerja, ki je zmagal v dveh dvobojih in s tem vpisal nove 4 točke na letošnji lestvici.

Melita Poglajen

Tovorni promet po Jablaniški dolini

Avtor članka: Milan Bračun

Spoštovani prebivalci Jablaniške doline!

Promet tovornih vozil po Jablaniški dolini povzroča veliko nevarnost za druge udeležence v prometu, najbolj pa so tu zaradi neustrezne infrastrukture ogroženi kolesarji in pešci, zlasti šoloobvezni otroci. Promet teh vozil pa je, med drugim, tudi zelo moteč za prebivalce hiš ob tej cesti, povzroča pa se tudi materialna škoda. To je opaziti na hišah, betonskih ograjah, dvoriščih, pa tudi na sami cesti.

Sp. Jablanica - vožnja tovornega vozila tujih reg. tablic

Zaradi vsega tega sem že 17. 1. 2015 Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Šmartno pri Litiji poslal Predlog za prepoved vožnje tovornih vozil v tranzitu po Jablaniški dolini, vendar odgovora ni bilo.

V mesecu septembru 2015 pa so se, na pobudo nekaterih krajanov, začele tudi aktivnosti za uresničitev zahteve po prepovedi vožnje tovornih vozil, pa tudi za celotno ureditev prometne signalizacije po Jablaniški dolini. S pomočjo podpisov krajanov pod zahtevo o prepovedi tovornega prometa in nujnosti ureditve prometne signalizacije smo po večkratnih sestankih in pisanjem dopisov na Občino Šmartno pri Litiji le uspeli pri uresničitvi predlogov o prometni signalizaciji.

V zvezi s tovornim prometom pa smo uspeli le v tem, da je bil narejen elaborat o tovornem prometu, ki je povsem potrdil našo zahtevo po prepovedi. Obveščeni smo bili tudi, da je bilo za postavitev prometnih znakov prepovedi pridobljeno dovoljenje Direkcije za ceste, vendar **do postavitve ni prišlo, ker je Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Šmartno pri Litiji nasprotoval tej postavitvi.** Razlog naj bi bila Grumova cesta, kar pa, po mojem mnenju, nikakor ni zadosten razlog za takšno njihovo odločitev. Ne vem, zakaj so sedaj, po dveh letih, proti naši zahtevi, do sedaj pa niso storili nič za preventivo in varnost v naši dolini ali na Grumovi cesti. O tem sem hotel z njimi tudi razpravljati, vendar kljub ustnemu in pisnemu zaprosilu na sejo nisem bil vabljen.

Spoštovani prebivalci Jablaniške doline! V teh dveh letih aktivnosti smo pobudniki in jaz sam storili vse, kar je v naši moči, da bi se s prepovedjo prometa tovornih vozil izboljšale bivalne razmere in varnost udeležencev v prometu po naši dolini. Postavitev prometnih znakov in prepoved vožnje tovornih vozil v tranzitu **je sedaj odvisna od odločitve našega župana, gospoda Rajka Meserka,** ki lahko, kljub nasprotovanju SPVCP, za to postavitev »da zeleno luč«. Z njim sem, tudi kot koordinator, o tej zadevi večkrat razpravljal, mu predložil film in slike, na katerih je dovolj nazorno prikazana vsa problematika tovornega prometa po naši dolini, tako da je z zadevo dovolj seznanjen.

Odstop koordinatorja

Avtor članka: Milan Bračun

Spoštovani krajani Krajevne skupnosti Jablaniška dolina!

Obveščam vas, da sem dne 20. 12. 2016 kot koordinator za Jablaniško dolino županu občine Šmartno pri Litiji, gospodu Rajku Meserku, podal **odstopno izjavo.** Do danes odgovora nisem prejel, zato smatram, da je moj odstop sprejet.

Razlogov za moj odstop je več, vendar jih vseh v tem prispevku ne bi želel pojasnjevati. Omenil bi samo enega, ki je, da koordinator pod nobenim pogojem ne more varovati koristi prebivalcev krajevne skupnosti ali pomagati pri uresničevanju zadovoljevanja njihovih skupnih potreb, ki so omenjene v 3. členu Odloka o ustanovitvi in pristojnostih krajevnih skupnosti na območju občine Šmartno pri Litiji. Da je delo koordinatorja po tem odloku brez pomena in »boj z mlini na veter«, je razvidno iz zgoraj omenjenega 3. člena, v katerem je v zadnjem delu napisano: **stališča, mnenja, pobude in predlogi članov odborov krajevnih skupnosti niso pogoj za izvrševanje nalog Občine, za katere so pristojni občinski svet, župan ali občinska uprava, in jih ne zavezuje.**

Delo koordinatorjev v naši Krajevni skupnosti Jablaniška dolina pa je še posebej brez pomena in smisla, saj naša krajevna skupnost nima svetnika in s tem tudi nima nobenega svojega predstavnika v delovnih telesih Občinskega sveta. To se kaže predvsem v neuspešnosti realizacije naših predlogov v občinskem proračunu.

Lep pozdrav!

Sp. Jablanica, 8. 1. 2017

V spomin: Rudi Probs (1955–2016)

Avtor članka: Marjan Lukančič

Mnogo prezgodaj si šel od nas, Rudi.

Kulturno športno društvo Velika Štanga je izgubilo dobrega člana, prijatelja, ki je bil pripravljen pomagati društvu, bodisi na delovni akciji bodisi na kakšni prireditvi, ali prijatelju. Ob vsem tem si vedno rad prihajal k nam v Veliko Štango, kjer smo balinali. Ob vsem tem tvojem znanju v balinanju smo se člani društva marsikaj naučili, Rudi.

Ko se včasih človek sprašuje, zakaj ravno ti, ne najde odgovora na to vprašanje, kajti življenje je kot mogočna gora, ko pričneš svojo življenjsko pot pod goro in jo končaš na vrhu, od koder ni več vrnitve. Bil si človek odprtega srca, odprte duše, vedrega nasmeha, kar je najpomembneje, znal si prisluhniti človeku.

Člani K. Š. D. Velika Štanga se ti globoko klanjamo, vendar tudi če te ni več med nami, boš v mislih ter srcih živel večno. Rudi, hvala ti, ker si rad prihajal v naš kraj, hvala ti za vse nepozabne trenutke balinanja, ki si jih delil z nami, hvala ti iz srca, da si bil naš član in prijatelj.

Naj tvoj spomin ostane še dolgo med nami.

Kulturno športno društvo Velika Štanga

Nazaj k naravnemu pridelovanju vrtnin

Avtor članka: Društvo za razvoj podeželja LAZ

V četrtek, 2. marca, ob 18. uri nas bo v prostorih PGD Jablanica ponovno obiskala ga. Miša Pušenjak, specialistka za zelenjadarstvo in okrasne rastline, ki že 25 let dela na področju pridelovanja zelenjave.

Ga. Pušenjak je avtorica več knjig, med drugim knjige Zelenjavni vrt, knjige Moj EKO vrt in knjige Vodnik po vrtu.

Pričakala nas bo prava zakladnica znanja. Na delavnici se bomo dotaknili teme, kako naravno pridelati domače vrtnine. Vloga pridelave vrtnin pri Slovencih je v zadnjih letih dobila večji pomen, saj se vsi zavedamo pridelkov domačega izvora. Potrošniško življenje nam na žalost tega ne omogoča, saj vsi hitimo. Govorili bomo še o pravilni pridelavi zelenjave brez kemije, organskih gnojilih, uporabi moči narave. Vrnili se bomo v čas, ko nas tempo življenja še ni tako preganjal in smo rastlini pustili, da je zrastla s pomočjo matere narave.

Vljudno vabljeni, da se nam pridružite na delavnici Nazaj k naravnemu pridelovanju vrtnin.

Več informacij in prijave na: 051 312 739 oziroma na drustvo.laz@gmail.com.

VRTEC CICIBAN

Za Povrtmi 6, 1275 Šmartno pri Litiji, Tel.: 01/ 898 73 25, os.smartnovrtec@guest.arnes.si

VPIS PREDŠOLSKIH OTROK V VRTEC CICIBAN ZA LETO 2017/2018

Obrazce **Vloga za vpis otroka v vrtec Ciciban** dobite v vrtcu ali na spletni strani vrtca v zavihku Dokumenti (www.os-smartnolitija.si). Izpolnjene obrazce pošljite po pošti ali jih oddajte v tajništvu šole **od 1. do 15. marca 2017**.

V primeru, da bo prijav za sprejem otrok v programe vrtca več kot je prostih mest, bo o sprejemu odločala Komisija za sprejem otrok v vrtec.

INFORMATIVNI DAN – 9. marec 2017

Informativni dan bomo v vrtcu Ciciban pričeli ob **17.00 uri.** Ogledali si boste prostore vrtca in dobili želene informacije, za otroke pa bomo pripravili presenečenje. Zaključili bomo ob **18.30 uri**.

OB 110-LETNICI USTANOVITVE KATOLIŠKEGA SLOVENSKEGA IZOBRAŽEVALNEGA DRUŠTVA ŠMARTNO

VAS VABIMO NA SLAVNOSTNI KONCERT:

PO SLEDEH ŠMARSKIH GLASBENIH USTVARJALCEV

V SOBOTO, 18. FEBRUARJA 2017,
OB 19. URI V KULTURNI DOM ŠMARTNO.

PREDSTAVLJENA BODO DELA SKLADATELJEV, KI SO DELOVALI OZIROMA ŽIVIJO V ŠMARTNEM.

V PROGRAMU BODO SODELOVALI:

MoPZ FANTJE OD FARE,

MePZ CUM ANIMA,

TAMBURAŠKI ORKESTER ŠMARTNO,

INSTRUMENTALNI TRIO IN KVINTET,

JOŽE, DARKO IN MANCA VIDIC,

MARTIN IN MONIKA FELE,

URŠKA VIDIC IN SARA RUSTJA TURNIŠKI,

DR. JANEZ JUHANT IN

ANDREJA ŠTUHEC.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠMARTNO

Tiho odšla si v neskončni čas.
Nevidno se vračaš,
kot lepa misel, prijazen spomin.
To niso sanje,
so vezi, za katere ni razdalje,
saj vse, kar je ljubezen,
v srcu vedno ostane.

V SPOMIN

23. januarja je minilo leto dni, odkar nas je zapustila draga mama

MARIJA KOKALJ,
iz Šmartnega pri Litiji.

Hvala vsem, ki vam je njen nasmeh ostal v lepem spominu, in vsem, ki postojite ob njenem grobu s prijazno mislijo.

Vsi njeni

Tvoje slovo nam je zarosilo oko,
da nikoli več nazaj te ne bo.
Kako je prazen dom, dvorišče
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
utihnil je tvoj glas,
sledi ostale so povsod,
Od dela tvojih pridnih rok.

Z bolečino v srcu sporočamo, da nas je po težki bolezni zapustil naš mož, ati, ata, brat, stric

STANISLAV DOBLEKAR,
14. 11. 1948–14. 12. 2016,
iz Račice 5.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečeno sožalje, pomoč, podarjene sveče, cvetje in darovane sv. maše.
Posebna zahvala gre dr. Klemnu Lipovšku in njegovemu osebju za njihovo pomoč. Hvala tudi pogrebni službi KSP Litija, pevcem, govorniku in g. župniku za lepo opravljen obred ter trobentaču za izvedeno njegovo najljubšo pesem. Beseda hvala velja tudi vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in se od našega Staneta poslovili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti, k zadnjemu počitku, ter s tem dokazali, da ste ga spoštovali in imeli radi. ATI HVALA TI!

Tvoji žalujoči: žena Sonja in otroci z družinami

Še vedno v srcih odmeva tvoja najljubša pesem;
Oj preljuba šmarska vas,
kje si ti, aj kje sem jaz ...

ZAHVALA

V 94. letu je 2. 12. 2016 k bogu odšel dragi oče, dedek in pradedek

MARTIN MAH
iz Šmartnega.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste Martina pospremili na njegovi zadnji poti.
Hvala vsem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter za vse darovane svete maše.
Zahvala duhovnikoma g. Janezu Kvaterniku in g. Oražmu za lepo opravljen pogrebni obred.
Posebna zahvala pevcem zbora Žvon in cerkvenemu pevskemu zboru.
Iskreno zahvalo izrekamo tudi enkratnemu osebju Doma Tisje, enotama v Litiji in v Šmartnem.
Hvala pa tudi vsem sosedom, sorodnikom in prijateljem za vso pomoč in podporo.

Hči Minka, brata Janez in Marjan z družinami

Kdor živi v spominu drugih,
ni mrtev, je samo oddaljen.
Mrtev je tisti, ki ga pozabijo.

V SPOMIN

Mineva petnajst let, odkar je zaspala v smrt naša draga mama,

MARIJA ULČAR

iz Cerovice 1,
Šmartno pri Litiji.

Hvala vsem, ki se je spominjate z lepo mislijo,
postojite ob grobu in ji prižigate svečke.

Vsi njeni

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustil dragi oče

JANEZ ULČAR,

rojen 10. 6. 1933,
Cerovica 1.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, in vsem,
ki se ga spominjate ter postojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

V šumenju vetra slišim tvoj glas, v šopku cvetja vidim obraz.
Srce še ni dojelo, da te nebo je k sebi vzelo.
Vem, da v resnici ostajaš pri nas – v našem srcu boš stanoval –
in naš angel varuh za vedno ostal!

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, dedi, brat, sin, tast in prijatelj

MARTIN ČOPAR,

21. 1. 1960–19. 12. 2016, iz Velike Kostrevnice 30.

Iskrena hvala vsem in vsakemu posebej za izdatno, vsestransko pomoč in podporo v najtežjih trenutkih. Hvala sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem, obrtni zbornici, poslovnim sodelavcem za besede tolažbe, darove, cvetje, sveče in sv. maše. Hvala pogrebni službi KSP Litija. Hvala gasilcem na Libergi. Hvala najbližjim prijateljem, ki ste ga položili v grob. Hvala gospodu Vinku za opravljen obred. Hvala pevcem Lipa, hvala trobentaču in govorcu Sebastjanu. Hvala vsem, ki ste ga tako množično pospremili na zadnji poti.
Verjamemo, da vam bo vsa dobrota povrnjena po drugi poti.

Njegovi najbližji: žena Marjetka, hči Urška z družino in sin Miha s Katjo

Ljubila si zemljo,
delo in dom.
Zdaj v miru počivaj,
naj bo v nebesih tvoj dom.

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je tiho in mirno zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

ALOJZIJA GROM,

roj. VERBAJS, z Vintarjevca 16, Šmartno pri Litiji,
9. 11. 1930–16. 1. 2017.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, cvetje, sveče in svete maše. Hvala župniku g. Kvaterniku za lepo opravljen pogrebni obred, ge. Veri za ganljive besede slovesa ter vsem, ki ste jo pospremili na njeno zadnjo pot.
Hvala zdravniku dr. Benedičiču, patronažni sestri Tatjani in njenim sodelavkam ter vsem, ki ste jo obiskovali.

Žalujoči: vsi njeni

Solze žalost naj blažijo,
a spomin naj ne zbledi,
vsi, ki v večnosti živijo,
na svetu puščajo sledi.

ZAHVALA

V 85. letu starosti je za vedno zaspala naša mama, babica in prababica

MARIJA BERDAJS,

roj. Hočevar, iz Leskovice 4,
15. 7. 1931–7. 11. 2016.

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvala g. Vinku za duhovno oskrbo na domu, g. Janezu in vsem sodelujočim za lepo opravljen pogrebni obred. Zahvaljujemo se tudi osebju ZD Litija, dr. Kokotovi in dr. Koprivi, patronažnima sestrama Tini in Tatjani ter delavkam Doma Tisje za izvajanje pomoči na domu. Hvala AT Kastelec in pogrebni službi Perpar.

Njeni domači

V SPOMIN

Minilo je 30 let in 7 let, odkar sta nas mnogo prezgodaj
zapustila naša draga

IVAN BERDAJS,

10. 2. 1935–21. 11. 1986,
iz Leskovice 4,

in

MIHA BERDAJS,

14. 2. 2008–21. 7. 2009.

Hvala Vsem, ki se ju spominjate, postojite ob grobu
in prižigate sveče.

Njuni domači

ZGODBE ŠMARSKIH HIŠ

Avtorici članka: Andreja Štuhec in Aleksandra Mavretič
(Podatki so povzeti s panoja, avtorica je Sonja Perme)

Splošna knjižnica ima v svojem poslanstvu primarno nalogo ohranjati pisno dediščino – knjige in zapise torej – vsekakor pa se pri svojem domoznanskem preučevanju domačega okolja srečuje še z mnogimi drugimi oblikami lokalne dediščine – ustnim slovstvom, tradicijo in umetnostjo vseh vrst – v katero nedvomno sodi tudi stavbna dediščina.

Šmartno kot naselje jo izpričuje v obliki zanimivih hiš, ki so bolj ali manj ohranjene, knjižnico pa so vznemirjali predvsem ljudje s svojimi usodami in javnim delovanjem. To je bil dovolj močan vzvod za projekt, ki smo ga s podporo Občine Šmartno pri Litiji pričeli ob martinovem leta 2015. Začeli smo z zbiranjem gradiva, najprej natisnili 10 panojev, v letu 2016 smo jih dodali še pet. A zgodbe in hiše še čakajo …

Preučevanje, pogovori z lastniki, primerjave in predvsem objave nekdanjih podob hiš so nas pritegnili v projekt, s katerim bomo, upamo, prebivalcem in obiskovalcem Šmartnega odpirali vrata dediščine in spodbujali zavedanje o kraju in ljudeh, nekoč in danes.

Prva zgodba je pripovedovala o hiši znanja, kruha in knjig, na Staretovem trgu 12. To je naša hiša.

V Šmartnem naj bi poučevali že leta 1665. Viri omenjajo župnišče in zasebne hiše: Leskovčevo in Mačkovo hišo ter mežnarijo. Na mestu, kjer je stala ena od štirih hiš Janeza Ravnikarja, so zaradi pomanjkanja prostora zgradili novo šolo. Slavnostno odprtje je bilo 4. novembra 1876. V njej so bile štiri učilnice, pisarna in stranišče.

Šola v Šmartnem leta 1938
(hrani Slovenski šolski muzej Ljubljana, inv. št. 2727)

Vihre druge svetovne vojne Šmartnemu niso prizanesle; 11. aprila 1941 ga je zasedel okupator. Pouk v šoli je potekal naprej, prostore pa sta zasedali tudi nemška vojska in policija.[1]

Ne samo vojna, šolskih prostorov se je dotaknila tudi mogočna sila narave: *»Po prvih potresnih sunkih je bila med najbolj poškodovanimi stavba osnovne šole v Šmartnem. Že takoj po 19. maju 1963 je strokovna komisija prepovedala pouk v stavbi osemletke, ki jo obiskuje okoli 505 učencev. Prvo nadstropje je bilo popolnoma uničeno, stene razpokane, oboki zdrobljeni in zlomljeni obodi nosilnih sten. Tu in tam je odpadla opeka. Oboke na hodnikih so podprli z lesenimi oporami, saj bi se že sicer zrušili …«*[2]

Poškodovane stavbe niso podrli. Čakala je na nove čase in ljudi. Na pekarno podjetja Žito.

»Skupščina občine Litija je na predlog Pekarne Center namenila v letu 1973 za prostore pekarne staro šolo v Šmartnem. Dela za preureditev stare šole v pekarno je izvedlo Gradbeno podjetje Beton Zasavje.«[3]

Ko se je vonj po svežem kruhu že zdavnaj izgubil, je hiša ponovno zaživela. Nekdanjo pekarno je v letu 2006 odkupila Občina Šmartno in del prostorov namenila krajevni knjižnici.

Knjižnica kot enota Knjižnice Litija je v Šmartnem delovala že od leta 1972, najprej v zadružnem domu, nato v prostorih osnovne šole in potem v kulturnem domu. Prostori so bili občutno premajhni.

Na kulturni praznik, 8. februarja 2007, so številni obiskovalci, okrog 400 jih je bilo, prvič prestopili prag nove knjižnice, ki je danes pomembno kulturno in izobraževalno središče kraja.

V pritličju stavbe je bil urad krajevne skupnosti, od leta 2010 pa do poletja 2016 so v pritličju ustvarjali likovniki Društva Litijski likovni atelje – LILA (v Megličevem ateljeju). Od leta 2015 pa v pritličju deluje Javni zavod Bogenšperk.

Častitljiva stavba z zanimivo preteklostjo je danes živahna in iskriva, zato povezuje mnoge, ki cenijo preteklost in odgovorno gradijo prihodnost!

Poslopje knjižnice leta 2016
(hrani arhiv Knjižnice Litija)

Opombe:
[1] Vir: Kronika OŠ Šmartno pri Litiji, Slovenski šolski muzej v Ljubljani.
[2] Vir: Prosvetni delavec, 26. 6. 1963, str. 12.
[3] Vir: Glasilo občanov, Litija, februar 1975, št. 1, str. 3.